



**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**



**АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ,
ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ**

Науково-практичний коментар



**Київ
2020**

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ,
ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ

Науково-практичний коментар

Київ
2020

Авторський колектив:

Чернявський С. С., доктор юридичних наук, професор, проректор (НАВС); **Сербин Р. А.**, доктор юридичних наук, професор (НАВС); **Пастух І. Д.**, кандидат юридичних наук, доцент (НАВС); **Костюк В. Л.**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС); **Мартиненко В. О.**, доктор філософії у галузі права (МВС України); **Стрільців О. М.**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС); **Пашиковська М. В.**, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник (НАВС); **Федоровська Н. В.**; (НАВС) **Сюравчик В. Г.**, кандидат юридичних наук (НАВС).

Рецензенти:

Копан О. В., провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Однолько І. В., державний експерт експертної групи з питань юстиції та правоохоронної діяльності Директорату з питань юстиції та правоохоронної діяльності Офісу Президента України, кандидат юридичних наук, доцент

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ 26 серпня 2020 року (протокол № 18)

A28

Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією: наук.-практ. комент. / С. С. Чернявський, Р. А. Сербин, І. Д. Пастух та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 90 с.

Коментар містить детальний юридичний аналіз об'єктивних і суб'єктивних ознак правопорушень, пов'язаних з корупцією, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення, що є наслідком порушення вимог, заборон й обмежень, встановлених Законом України «Про запобігання корупції», провадження у яких здійснюється органами Національної поліції та НАЗК.

Видання призначене для науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, працівників правоохоронних органів і здобувачів вищої освіти.

УДК 342.951:342.98

Зміст

Вступ.....	4
Стаття 172-4. Порухення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності	9
Стаття 172-5. Порухення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків.....	22
Стаття 172-6. Порухення вимог фінансового контролю.....	29
Стаття 172-7. Порухення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.....	38
Стаття 172-8. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень	46
Стаття 172-9. Невжиття заходів щодо протидії корупції	53
Список використаних джерел	58
Додатки.....	62
Законодавча та нормативно-правова база	85

Вступ

Проблема запобігання корупції стає дедалі актуальнішою не тільки для практиків, а й для теоретиків права, оскільки наукові підходи до її правильного трактування, «подрібнення» соціального явища на окремі види антисоціальної поведінки, правові вчинки, до їх криміналізації, відмежування суміжних складів протиправних корупційних діянь від інших заборонених законом діянь формують базис для ефективної протидії явищу.

Сучасні реалії засвідчують, що основні юридичні терміни та поняття в цій сфері потребують уточнення змісту та поглибленого дослідження, без чого неможливо досягти результативного впливу на корупцію¹.

Кримінальна відповідальність настає за корупційні правопорушення, які визначено в Особливій частині Кримінального кодексу (далі – КК) України², вичерпний перелік яких наведено в примітці до ст. 45 «Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям» Загальної частини Кримінального кодексу України.

Складніше визначити, які саме правопорушення слід кваліфікувати як такі, що пов'язані з корупцією. Правопорушення, пов'язане з корупцією, – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом України «Про запобігання корупції» вимоги, заборони й обмеження, вчинене особою, зазначеною в ч. 1 ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність (ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»).

Адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, – це вид адміністративних правопорушень, що відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі –

¹ Шестопалова Л. Відмежування корупційних правопорушень від правопорушень, пов'язаних із корупцією. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 5. С. 193–197. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip/2017/5/44http://pgp-journal.kiev.ua>.

² Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 14.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

КУпАП)³ визнається як протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, що посягає на громадський порядок, власність, права й свободи громадян, на встановлений порядок управління та за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

У коментарі акцентовано увагу на тих правопорушеннях, що є наслідком недотримання вимог, заборон й обмежень, передбачених Законом України «Про запобігання корупції» і за які Главою 13-А КУпАП передбачена адміністративна відповідальність: порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4), порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (ст. 172-5), порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6), порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7), незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень (ст. 172-8), невжиття заходів щодо протидії корупції (ст. 172-9)⁴.

Як і склад злочину, адміністративне правопорушення можна визнати таким, що пов'язане з корупцією, лише за умов наявності чотирьох обов'язкових елементів: об'єкта посягання, об'єктивної та суб'єктивної сторони й суб'єкта правопорушення. Родовий об'єкт усіх таких правопорушень становлять суспільні відносини, що виникають з приводу дотримання вимог, заборон й обмежень, встановлених законодавством у сфері запобігання корупції.

Спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції, на яких покладено обов'язки щодо складання протоколів (додаток 1) та збирання доказів про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, є органи Національної поліції та Національне агентство з питань

³ Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020). (дата звернення: 01.12.2020).

⁴ Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020). (дата звернення: 01.12.2020).

запобігання корупції. Складання протоколу про адміністративне правопорушення щодо службових осіб, які займають відповідальне або особливо відповідальне становище, належить до компетенції Національного агентства, щодо інших осіб – Національної поліції. Протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією (додаток 2), разом з іншими матеріалами в триденний строк з моменту його складання надсилають до місцевого загального суду за місцем його вчинення. Особа, яка склала такий протокол, одночасно з надісланням його до суду надсилає органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, де працює особа, яка притягається до відповідальності, повідомлення про складання протоколу із зазначенням характеру вчиненого правопорушення та норми закону, яку порушено⁵.

Верховний Суд роз'яснив, що оцінною категорією є поняття «достатність» даних, які свідчать про наявність у діянні особи ознак правопорушення. Це питання в кожному конкретному випадку вирішує особа, уповноважена на складання протоколу. Проте за будь-яких обставин мають бути дані, які однозначно засвідчують, що: 1) правопорушення вчинено; 2) його вчинено певною особою; 3) ця особа є суб'єктом правопорушення, пов'язаного з корупцією; 4) це правопорушення вчинено умисно; 5) наявні інші, передбачені главою 13-А «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією» КУпАП, ознаки правопорушення.

Стаття 38 КУпАП визначає різні строки розгляду справи про накладення адміністративного стягнення судами: «три місяці з дня вчинення» правопорушення, не пізніше як через три місяці з дня його виявлення» тощо, однак адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, може бути накладено протягом шести місяців із дня виявлення, але не пізніше ніж через два роки з дня його

⁵ Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані із корупцією: практ. посіб. / К. Л. Бугайчук, О. І. Безпалова, О. В. Джафарова та ін. Харків: Харків. нац. ун-т. внутр. справ, 2016. 100 с. С. 70.

вчинення (ч. 3 ст. 38 КУпАП)⁶. У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через три місяці з дня прийняття рішення про закриття кримінального провадження. Тобто строк обчислюється з моменту виявлення правопорушення чи одержання інформації. Законодавець не передбачив поновлення, продовження чи зупинення перебігу таких строків, тому в разі закінчення строків накладення адміністративного стягнення провадження у справі закривається⁷.

Правопорушення, пов'язані з корупцією, вважають **закінченими** з моменту незаконного або протиправного одержання особою подарунків, порушення спеціальних обмежень, з моменту вчинення інших зазначених у диспозиції статей діянь.

Справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, розглядає суд у загальному порядку в 15-денний строк із дня одержання протоколу й інших матеріалів справи. Водночас, цей строк зупиняється судом у разі якщо особа, щодо якої складено протокол про таке правопорушення, умисно ухиляється від явки до суду або з поважних причин не може туди з'явитися (хвороба, перебування у відрядженні чи на лікуванні, у відпустці тощо).

Обмеження щодо заборони особі, звільненій з посади у зв'язку з притягненням до відповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією, **займатися діяльністю**, пов'язаною з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, встановлюється

⁶ ВССУ роз'яснив, що необхідно враховувати судам при притягненні до адміністративної відповідальності за вчинення корупційних правопорушень. URL: https://ukrainepravo.com/law-practice/practice_court/vssu-roz-yasniv-shcho-neobkhidno-vrakhovuvati-sudam-pri-prityagnenni-do-administrativnoi-vidpovidaln.

⁷ Про практику розгляду судами справ про корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією: постанова Пленуму Верховного Суду України від 25.05.1998 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-98#Text>.

виключно за вмотивованим рішенням суду, якщо інше не передбачено законом.

Особа, яка вчинила правопорушення, пов'язане з корупцією, однак судом не застосовано до неї покарання або не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається **судом на строк від шести місяців до одного року**, незалежно від того, чи передбачене воно в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини КУпАП, коли з огляду на характер адміністративного правопорушення, вчиненого за посадою, особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, й інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за нею права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом строком на один рік, коли його спеціально передбачено в санкції статті⁸.

⁸ Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

Стаття 172-4. Порухення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

Порухення особою встановлених законом обмежень щодо зайняття іншою оплачуваною діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю –

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від підприємницької діяльності чи винагороди від роботи за сумісництвом.

Порухення особою встановлених законом обмежень щодо входження до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особа здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляє інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), –

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від такої діяльності.

Дії, передбачені частиною першою або другою, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, –

тягнуть за собою накладення штрафу від п'ятисот до восьмисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу чи винагороди та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Примітка. Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, зазначені у пункті 1 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», за винятком депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), присяжних,

помічників-консультантів народних депутатів України, працівників секретаріатів Голови Верховної Ради України, Першого заступника Голови Верховної Ради України та заступника Голови Верховної Ради України, працівників секретаріатів депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України.

У Рекомендації № R (2000) 10 Комітету Міністрів РЄ державам-членам РЄ щодо кодексів поведінки державних службовців від 11 травня 2000 р. зазначено, що державний службовець:

- не повинен брати участь у будь-яких діях чи угодах, займати будь-яку посаду чи здійснювати функцію на платній чи безоплатній основі, яка є несумісною з або перешкоджає належному виконанню його чи її обов'язків державного службовця. Якщо існує ситуація, де нечітко зрозуміло, яка діяльність є сумісною, то він чи вона повинні звернутись за порадою до свого керівника;

- повинен бути зобов'язаним повідомляти або отримувати дозвіл від свого керівника для того, щоб здійснювати певну діяльність, на платній чи безоплатній основі чи займати певні посади чи виконувати функції поза своїми основними посадовими обов'язками.

У ч. 1 ст. 25 Закону України «Про запобігання корупції» така вимога трансформувалась у заборону:

- 1) займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;

- 2) входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

Кореспондуючі санкції за порушення таких заборон передбачені ст. 172-4 КУпАП.

1. Відповідно до Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій від 28.06.1993 № 43 **сумісництвом** вважається виконання працівником, крім своєї основної, іншої регулярної оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час на тому ж або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина (підприємця, приватної особи) за наймом.

Для роботи за сумісництвом згоди власника або уповноваженого ним органу за місцем основної роботи не потрібно⁹.

Суміщення професій (посад) – це виконання працівником, крім основної роботи, обумовленої трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією, посадою, не звільняючись від виконання основної роботи.

Однак суміщення посад дозволяється лише у випадку, коли робота виконується в межах категорії персоналу, до якої сам працівник належить (додаток 3).

Умови застосування суміщення професій (посад): у штатному розписі є вакантна посада; працівник згоден на виконання додаткових обов'язків; виконання додаткової роботи провадиться поряд з основною роботою (протягом законодавчо встановленої тривалості робочого дня, зміни); за суміщення професій (посад) встановлюється доплата¹⁰.

За суміщення професій (посад) працівники отримують до 50% посадового окладу (тарифної ставки) доплати за виконання обов'язків тимчасово відсутніх працівників; за суміщення професій (посад); за розширення зони обслуговування або збільшення обсягу виконуваних робіт¹¹.

Публічним службовцям забороняється займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю, якщо інше не

⁹ Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій: наказ Міністерства праці України, Міністерства фінансів України від 28.06.1993 р. № 43. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93>.

¹⁰ Про порядок та умови суміщення професій (посад): постанова Ради Міністрів СРСР від 04.12.1981 р. № 1145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1145400-81#Text>.

¹¹ Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери: постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. № 1298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-#Text>.

передбачено Конституцією або законами України. Яскравим прикладом встановлення таких спеціальних вимог є положення ч. 1 ст. 120 Конституції України, яка закріплює, що члени Кабінету Міністрів України, керівники центральних та місцевих органів виконавчої влади не мають права суміщати свою службову діяльність з іншою роботою (крім викладацької, наукової та творчої роботи у позаробочий час), входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку¹². У Законі України «Про статус народного депутата» вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності дозволяють народному депутату України займатися викладацькою, науковою та творчою діяльністю, а також медичною практикою у вільний від виконання обов'язків народного депутата час. Суддя не може поєднувати свою діяльність із підприємницькою, адвокатською діяльністю, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу (крім викладацької, наукової чи творчої), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (ч. 2 ст. 54 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»).

Не має права взагалі займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю Президент України (ч. 4 ст. 103 Конституції України). Відповідно до ст. 66 «Службове сумісництво поліцейських» Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський не може під час проходження служби займатися іншою оплачуваною діяльністю, крім науково-педагогічної, наукової або творчої. Тому при визначенні чи мало місце порушення обмежень щодо заняття іншою оплачуваною діяльністю слід враховувати не тільки положення загального законодавства про запобігання корупції, але й спеціальних нормативно-правових актів, які регулюють особливості проходження служби публічними службовцями.

Об'єктом даного проступку виступають суспільні відносини, що виникають з приводу дотримання встановлених правил заняття службовцями іншими видами оплачуваної діяльності.

¹² Конституція України: Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>.

Предметом даного проступку (речі матеріального світі, на які спрямоване діяння) виступають:

а) **винагорода** від роботи за сумісництвом. Відповідно до пп. 14.1.48 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України¹³, заробітна плата – це основна та додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які виплачуються (надаються) платнику податку у зв'язку з відносинами трудового найму згідно із законом. Доходом платника є дохід, отриманий у вигляді заробітної плати, інших виплат та винагород, виплачених відповідно до умов трудового та цивільно-правового договору;

б) **дохід** – сума доходу платника податку від усіх видів діяльності, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду в грошовій, матеріальній або нематеріальній формах як на території України, її континентальному шельфі у виключній (морській) економічній зоні, так і за їх межами.

З **об'єктивної сторони** даний проступок має формальний склад, обов'язковою ознакою якого є діяння у формі дії.

Під **іншою оплачуваною діяльністю** слід розуміти будь-яку діяльність, спрямовану на отримання доходу і не пов'язану з виконанням особою своїх посадових обов'язків. Така заборона, як правило, не поширюється на **викладацьку, наукову і творчу діяльності, медичну практику, інструкторську та суддівську практики із спорту**.

Викладацька діяльність – це діяльність, спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), яка провадиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору¹⁴.

¹³ Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 28.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

¹⁴ Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 16.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

Наприклад, суб'єкта, на якого поширюються вимоги Закону України «Про запобігання корупції», зараховано до штату викладачів вищого навчального закладу, де він викладає за сумісництвом на кафедрі згідно з визначеним навчальним навантаженням з урахуванням встановлених до порядку сумісництва вимог. У вказаній ситуації суб'єктом дотримуються встановлені Законом обмеження.

Наприклад, суб'єкт, на якого поширюються вимоги Закону України «Про запобігання корупції», надає послуги з проведення профілактичних заходів, читання лекцій, надання методичної допомоги з охорони праці та пожежній безпеці товариству з обмеженою відповідальністю, в результаті чого отримав дохід в розмірі **5 100,00** грн. У вказаній ситуації суб'єктом порушено встановлені Законом обмеження¹⁵.

Наукова діяльність – це інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження¹⁶.

Творча діяльність – це індивідуальна чи колективна творчість, результатом якої є створення або інтерпретація творів, що мають культурну цінність¹⁷.

Поняття та загальні вимоги до здійснення такої діяльності містяться в Законі «Про культуру» та визначений в Ліцензійних умовах провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених МОЗ України як господарська діяльність з **медичної практики** – вид господарської діяльності у сфері охорони здоров'я, який провадиться закладами охорони здоров'я та фізичними особами – підприємцями з метою надання медичної допомоги та медичного обслуговування на підставі ліцензії¹⁸.

¹⁵ Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.09.2017 р. № 839. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0839884-17#Text>.

¹⁶ Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>. (дата звернення: 01.12.2020)

¹⁷ Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.

¹⁸ Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики: постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 р. № 285. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-п#Text>.

Цю дефініцію не може бути в повній мірі використано в межах антикорупційного законодавства, адже будь-яка **підприємницька діяльність** публічним службовцям забороняється. У контексті антикорупційного законодавства йдеться не про господарську чи підприємницьку діяльність із здійснення медичної практики, а про можливість зайняття медичною практикою в державних чи комунальних установах охорони здоров'я¹⁹.

Термін **інструкторська та суддівська практика** згадується та характеризується в Положенні про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю²⁰ як одна із основних форм спортивно-тренувальної діяльності у навчальному спортивному закладі. Саме ж визначення інструкторської і суддівської практики відсутнє в чинному законодавстві та потребує окремого законодавчого врегулювання. Якщо звернутися до наукових джерел, то пропонується:

– по-перше, суддівську практику зі спорту розглядати як професійну діяльність спортивного судді, спрямовану на забезпечення дотримання правил спортивних змагань, положень (регламентів) про змагання, а також достовірності зафіксованих результатів;

– по-друге, інструкторську практику зі спорту розглядати як професійну діяльність фізичної особи, яка має спеціальні знання та навички у сфері фізичної культури і спорту та безпосередньо здійснює фізичне виховання спортсменів у процесі їх спортивної підготовки, інших фізичних осіб у процесі проведення фізкультурно-оздоровчої, спортивно-масової роботи, проведення інших заходів, необхідних для спортивної підготовки спортсменів (команд спортсменів), а також

¹⁹ Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / В. С. Ковальський, О. І. Миколенко, Є. Л. Стрельцов, О. І. Клименко. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 380 с.

²⁰ Положення про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю: постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.1999 р. № 2061. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2061-99-п>. (дата звернення: 01.12.2020).

здійснення керівництва тренувальною і (чи) змагальною роботою спортсменів (команд спортсменів)²¹.

Слід пам'ятати, що:

– сумісництво завжди передбачає укладення окремого трудового договору, водночас суміщення – це завжди виконання додаткової роботи в межах одного й того самого трудового договору;

– працівник не може одночасно виконувати роботу за основним місцем роботи та за сумісництвом, оскільки на умовах сумісництва працівники можуть працювати та тому ж або іншому підприємстві, в установі, організації або у громадянина у вільний від основної роботи час;

– тривалість роботи за сумісництвом не може перевищувати чотирьох годин на день і повного робочого дня у вихідний день. Загальна тривалість роботи за сумісництвом протягом місяця не повинна перевищувати половини місячної норми робочого часу.

Ознайомлення із постановою № 88262827, 17.03.2020, Новозаводського районного суду м. Чернігова свідчить, що ***не має значення фактичне отримання коштів*** за свою діяльність. Важливим є саме ***факт вступу в таку діяльність*** – надання правової допомоги за договором, зайняття іншою оплачуваною діяльністю для особи, що притягується до адміністративної відповідальності, діяння протиправне, адже диспозиція ч. 1 ст. 172-4 КУпАП носить саме формальний склад правопорушення.

Суть вказаного у цій статті обмеження полягає в тому, що відповідна особа, уповноважена на виконання функцій держави, отримуючи заробітну плату за рахунок бюджетних коштів, не може займатися будь-яким іншим видом оплачуваної діяльності (крім виключень, зазначених у Законі). Це є однією з гарантій неупередженості такої особи при виконання нею своїх службових обов'язків. Діяльність, пов'язана з наданням правової допомоги, незалежно від фактичного отримання прибутку за таку діяльність, на думку суду, безумовно є такою оплачуваною діяльністю.

²¹ Годуєва К. Поняття інструкторської та суддівської практик зі спорту в антикорупційному законодавстві України. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 4. URL: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/12-2016/godueva.pdf>.

За рішенням суду особу було визнано винною у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-4 КУпАП та накладено адміністративне стягнення у виді штрафу у розмірі трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що складає 5100 (п'ять тисяч сто) грн; з конфіскацією отриманих коштів у розмірі 1200 грн (відповідно до актів виконаних робіт, укладеного договору про надання правової допомоги); стягнуто судовий збір у розмірі 420 грн 40 коп²².

Так само, державному службовцю заборонено займатися іншою оплачуваною діяльністю навіть на період відпуски по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

По-іншому має вирішуватися питання щодо заняття підприємницькою діяльністю. Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку (ч. 1 ст. 42 ГК України)²³. Господарська діяльність – це діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність. При цьому господарська діяльність, що здійснюється для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку, є підприємництвом, а суб'єкти підприємництва – підприємцями (ст. 3 ГК України)²⁴.

Викладацька, наукова та творча діяльність, медична практика, інструкторська та суддівська практика зі спорту також можуть бути видами підприємницької діяльності. Якщо особа займається вищевказаними видами діяльності як підприємець, матиме місце порушення заборони, встановленої у п. 1 ч. 1 ст. 25 Закону. Мається на увазі, що лише активне підприємництво є порушення антикорупційного законодавства.

²² Постанова Новозаводського районного суду м. Чернігова від 17.03.2020 р. № 88262827. URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/88262827>.

²³ Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

²⁴ Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

Так, ОСОБА_1, будучи головним інженером Департаменту інформаційних технологій Національного банку України, являючись, суб'єктом відповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією, в порушення вимог ч. 1 ст. 25 Закону України «Про запобігання корупції», займався підприємницькою діяльністю. Відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДРЮОФОПГФ), ОСОБА_1 з 10.09.2018 року і по 29.07.2020 року зареєстрований, як фізична особа-підприємець. Про факт діяльності ОСОБА_1 як фізичної особи-підприємця свідчать відомості про отримання ОСОБА_1 доходу від підприємницької діяльності, які задекларовані в щорічних деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2018, 2019 роки. Всього за період з 10.09.2018 року до 28.07.2020 року ОСОБА_1 отримав дохід від зайняття підприємницькою діяльністю у сумі 52 392 гривень. Особа була визнана винною у вчиненні адміністративного правопорушення, на неї було накладено адміністративне стягнення у виді штрафу у розмірі трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією доходу отриманого від підприємницької діяльності в розмірі 52392 грн.

Водночас, сам факт перебування особи в реєстрі підприємців не повинен кваліфікуватися як порушення передбачене цією статтею. Оскільки за своєю суттю підприємництво це активна, систематична господарська діяльність з метою одержання прибутку, які передбачає її провадження.

2. Для кваліфікації діяння за частиною другою коментованої статті важливим є встановлення, що:

1) суб'єкт входить до складу органу правління; інших виконавчих або контрольних органів; наглядової ради підприємства або організації;

2) підприємство чи організація створено з метою одержання прибутку (тобто здійснює підприємницьку діяльність);

3) суб'єкт не здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляє інтереси держави чи територіальної

громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації).

Суб'єктами правопорушення є лише особи, уповноважені на виконання функцій держави або органів місцевого самоврядування суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, зазначені у пункті 1 частини 1 статті 4 Закону України «Про запобігання корупції» за винятком депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), присяжних, помічників-консультантів народних депутатів України, працівників секретаріатів Голови Верховної Ради України, Першого заступника Голови Верховної Ради України та заступника Голови Верховної Ради України, працівників секретаріатів депутатських фракцій (депутатських груп) у Верховній Раді України, працівників патронатних служб у державних органах (ч. 2 статті 25 Закону України «Про запобігання корупції»).

Поняття видів підприємств та організацій, що мають на меті одержання прибутку, визначено Цивільним кодексом України²⁵, законами «Про споживчу кооперацію», «Про банки та банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», «Про аудиторську діяльність», «Про режим іноземного інвестування», «Про нотаріат», «Про громадські об'єднання» та іншими нормативно правовими актами.

Не може визнаватися правопорушенням, пов'язаним із корупцією, входження особи до складу редакційних колегій періодичних видань (газет, журналів), різного роду журі, консиліумів, навіть за умови одержання нею винагороди за виконану роботу, оскільки зазначені органи створюються з метою розвитку науки, культури, мистецтва, вдосконалення медичної практики.

У разі виникнення обставин, що порушують вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, народний депутат у двадцятиденний строк з дня виникнення таких обставин припиняє таку діяльність або подає особисту заяву про складення повноважень народного депутата України (ч. 4 статті 78 Конституції України).

²⁵ Цивільний кодекс України: Закон від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

Підставою дострокового припинення повноважень народних депутатів, згідно з якими не усунення обставин, які призводять до порушення вимог щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності протягом двадцяти днів з дня їх виникнення є підставою для дострокового припинення повноважень народного депутата України (ч. 2 статті 81 Конституції України).

Народний депутат, призначений (обраний) на посаду, що є несумісною з депутатським мандатом, і повноваження якого не припинено в установленому законом порядку, допускається до виконання обов'язків за такою посадою не раніше дня подання ним до Верховної Ради України заяви про складення повноважень народного депутата України (ч. 3 статті 3 Закону України «Про статус народного депутата»).

У разі невиконання вимоги щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності повноваження народного депутата припиняються достроково на підставі закону за рішенням суду. Порядок дострокового припинення повноважень народного депутата визначено частиною другою статті 5 Закону про статус народного депутата, главою 36 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» (ч. 2 статті 5 Закону України «Про статус народного депутата України»)²⁶.

Суб'єктивна сторона проступків характеризується виною у формі прямого умислу, бажанням отримати прибуток або грошову винагороду за виконання роботи за сумісництвом.

3. При накладенні стягнення за адміністративне правопорушення враховуються обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність (ст. 33 КУпАП)²⁷.

За повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, її дії слід кваліфікувати по ч. 3

²⁶ Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 р. № 2790-XII. Дата оновлення: 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>.

²⁷ Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020). (дата звернення: 01.12.2020).

даної статті. У цьому випадку межі розміру адміністративного штрафу збільшуються.

При цьому перебіг календарного року розпочинається з моменту винесення постанови про накладення адміністративного стягнення (притягнення особи до адміністративної відповідальності) за попереднє правопорушення за такі самі дії (за таке саме правопорушення).

Стаття 172-5. Порухення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків

Порухення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків –

тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого подарунка.

Та сама дія, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порухення, передбачене частиною першою цієї статті, –

тягне за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого дарунка (пожертви) та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

***Примітка.* Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».**

Одним із поширених різновидів проявів правопорушень, пов'язаних з корупцією є надання особам, які виконують функції держави або місцевого самоврядування, подарунків з метою впливу на їх рішення, дії чи бездіяльність. Для України питання неправомірності подарунків є вкрай актуальним, адже здебільшого для вирішення питань у власних інтересах подарунки передають публічному службовцю такі особи:

– які зацікавлені в певних офіційних діях установи, в якій працює службовець;

– які ведуть бізнес або розраховують на ведення бізнесу з цією установою;

– які здійснюють певні види діяльності, що регулюються відповідною установою;

– на інтереси яких може вплинути виконання чи невиконання службовцем своїх посадових обов'язків та інше²⁸.

²⁸ Кобець О. В. Особливості прозорості одержання подарунків працівниками правоохоронних органів та особами, уповноваженими на виконання функцій держави. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 4. С. 154.

Досвід європейських країн свідчить, що першим кроком на шляху до вчинення корупційних дій є можливість службовця отримувати подарунки, тому законодавець запроваджує обмеження щодо одержання подарунків.

Об'єктом даного проступку виступають суспільні відносини, що складаються під час дотримання службовими та прирівняними до них особами заборон та обмежень щодо одержання ними подарунків.

Виходячи із назви та змісту статті обов'язковим елементом об'єкту даного проступку є його *предмет* – подарунок, який у ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» визначається як грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Гроші (грошові кошти) є законним платіжним засобом, обов'язковим до приймання за номінальною вартістю на всій території України, є грошова одиниця України – гривня; іноземна валюта може використовуватися в Україні у випадках і в порядку, встановлених законом» (ст. 192 ЦК України).

Майно – рухоме майно (матеріальний об'єкт, який може бути переміщений без заподіяння шкоди), нерухоме майно (у вигляді земельних ділянок, а також об'єктів розташованих на земельних ділянках, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни призначення).

Нематеріальні активи – немонетарні активи, які не мають фізичної субстанції та можуть бути ідентифіковані (права користування природними ресурсами, користування майном, на комерційні позначення, авторське право та суміжні з ним права та інші).

Перевагою є надання особі першочергового права на реалізацію наданих їй прав чи задоволення якихось потреб; переваги можуть надаватись у вигляді гарантій, привілеїв тощо ²⁹.

Пільги – додаткові права, часткове звільнення від виконання встановлених процедур, обов'язків або полегшення умов їх виконання, що надаються певним категоріям осіб.

²⁹ Лупало О. А., Рокотянська А. С. Деякі питання теоретико-правових засад визначення встановлених законом правопорушень щодо одержання подарунків. *Забезпечення прав і свобод людини засобами адміністративного права*: матеріали науково-практичного семінару / редкол.: О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, О. К. Волох. Київ: Кафедра, 2017. С. 15–21.

Послуга – діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб³⁰.

З *об'єктивної сторони* слід виділити два склади адміністративного правопорушення, що передбачаються ст. 172-5 КУпАП: порушення заборони отримання подарунку та порушення обмежень стосовно вартості отриманого подарунку.

Зміст цих правопорушень становлять діяння у вигляді одержання у власність (приймання у власність) речей або майнових прав у зв'язку з виконанням особою функцій держави або органів місцевого самоврядування, тобто обумовлюється службовим статусом одержувача, посадою, які він обіймає.

Законодавчо визначено низку вимог, які супроводжують заборону щодо одержання подарунків безпосередньо або через інших *вимагати, просити та одержувати подарунки* для себе чи близьких їм осіб від юридичних чи фізичних осіб.

1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи³¹.

Приклади судової практики. ОСОБА_2, працюючи на посаді головного державного інспектора відділу організації роботи ДПІ прийняла від громадянина ОСОБА_3 грошові кошти в сумі 500 грн у якості подарунку за надання останньому допомоги при переході на спрощену систему оподаткування, чим порушила встановлені законом обмеження щодо одержання подарунків, тобто вчинила дії, які містять ознаки адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, передбаченого ч.1 ст. 23 Закону України «Про запобігання корупції»³² та ч.1 ст. 172-5 КУпАП³³.

³⁰ Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

³¹ Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

³² Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

Отже, для наявності порушення заборон щодо одержання подарунків має бути встановлений *причинний зв'язок* між діянням (одержання подарунка) і виконанням особою, яка його вчинила, функцій держави або органів місцевого самоврядування. Якщо такий зв'язок не доведено або встановлено, що таке одержання мало місце не у зв'язку з виконанням особою функцій держави або органів місцевого самоврядування складу проступку передбаченого ст. 172-5 КУпАП не буде. Таким чином, щоб встановити законність/незаконність одержання особою подарунка розглядуваної категорії слід встановити, чи пов'язаний запропонований подарунок із виконанням своїх обов'язків за посадою ³⁴.

Керівник відділу фінансів, економіки та інвестицій міської ради, являючись відповідно до п. п. в) п.1 ч.1 ст. 3 ЗУ «Про запобігання протидії корупції» суб'єктом відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, діючи умисно, отримав подарунок у не грошовій формі від підлеглого працівника, а саме пляшку коньяка «Коктебель» ємністю 0,5 літра, пляшку горілки марки «Марлін» ємністю 0,7 літра та пляшку Вина Марки «Villa Krim» ємністю 0,75 літра, чим вчинив адміністративне правопорушення передбачене ч.1 ст.172-5 КУпАП ³⁵. У цьому випадку для встановлення правопорушення необхідно довести відносини підпорядкування між підлеглим працівником та керівником.

Важливим є момент, з якого моменту виникає право власності на подарунок. Так, згідно з ч. 1 ст. 722 ЦК право власності обдаровуваного на подарунок виникає з моменту його прийняття. Якщо ж дарунок було направлено обдаровуваному без його попередньої згоди, дарунок вважатиметься таким, що прийнятий в тому випадку, якщо обдаровуваний негайно не повідомить про відмову від його прийняття. Таким чином,

³³ Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020). (дата звернення: 01.12.2020).

³⁴ Прокопенко В. Науково-практичний коментар до ст. 172-5 КУпАП. URL: <http://jurists.org.ua/administrative-law/7083-naukovo-praktichniy-komentar-do-st-172-5-kodeksu-pro-admnstrativn-pravoporushennya-ukrayini.html>.

³⁵ Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020). (дата звернення: 01.12.2020).

об'єктивна сторона правопорушення, передбаченого ст. 172-5 КУпАП, характеризується вчиненням тільки у формі дії (одержання, вимагання, прохання я подарунку)³⁶.

Вимагання подарунку полягає у вимозі передати грошові кошти або інше майно та надати переваги, пільги, послуги чи нематеріальні активи в якості подарунку під загрозою настання в майбутньому якихось негативних наслідків для особи, від якої вимагають подарунок.

Прохання подарунку полягає у спонуканні особи, тобто без загрози настання негативних наслідків для неї, передати грошові кошти або інше майно, надати переваги, пільги, послуги чи нематеріальні активи в якості подарунку особам, які зазначені у п. п. 1 і 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Заборона стосується й інших випадків (окрім зазначених у п.п. 1 і 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції»), коли від імені публічного службовця можуть вимагати, просити та передавати подарунки (наприклад, помічник чи секретар керівника державного органу). Тому закон забороняє особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, *безпосередньо або через інших осіб* вимагати, просити і одержувати подарунки.

Забороняється отримувати подарунки не тільки згаданим вище особам, а й для їхніх близьких осіб (чоловік, дружина, мати, батько і ін.). Зміст поняття «близькі особи» розкривається у ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»³⁷.

Щодо порушення *обмежень стосовно вартості подарунку* слід зазначити наступне. Особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», **можуть приймати подарунки**, які відповідають загально визначеному уявленню про *гостинність*, крім випадків, передбачених частиною першою статті 23 Закону України «Про запобігання корупції», якщо вартість таких подарунків **не перевищує один прожитковий мінімум для працездатних**

³⁶ Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020). (дата звернення: 01.12.2020).

³⁷ Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020). (дата звернення: 01.12.2020).

осіб, встановлений на день прийняття подарунка, одноразово, а **сукупна вартість** таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) **протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів**, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки ³⁸.

Однак, поняття «*гостинності*» не є правовою категорією, а – історико-соціальною, тому при врахуванні буде різне трактування її меж ³⁹.

Для кваліфікації порушення цього обмеження необхідно встановити, по-перше, такий подарунок дарується за відсутності службових відносин (не за виконання службових обов'язків, не від підлеглої особи), по-друге, не відноситься до категорії дозволених подарунків. Так, передбачені обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

- 1) даруються близькими особами;
- 2) одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси ⁴⁰.

Особа, яка є **суб'єктом** даного правопорушення (особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції»), у разі надходження до неї подарунка або пропозиції щодо неправомірної вигоди, незважаючи на приватні інтереси, повинна невідкладно відмовитися від такої пропозиції, а також у разі можливості здійснити ідентифікацію особи, яка зробила пропозицію, та залучити свідків серед співробітників ⁴¹.

У разі одержання суб'єктом подарунка державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним підприємствам, установам чи організаціям

(є державною або комунальною власністю) передається органу,

³⁸ Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

³⁹ Прокопенко В. Науково-практичний коментар до ст. 172-5 КУпАП. URL: <http://jurists.org.ua/administrative-law/7083-naukovo-praktichniy-komentar-do-st-172-5-kodeksu-pro-admnstrativn-pravoporusnennya-ukrayini.html>.

⁴⁰ Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

⁴¹ Снисаренко О. Адміністративна відповідальність за порушення встановлених законом обмежень щодо отримання подарунку. URL: https://lawyer.ua/blog/elena_podberyeyznaya/admnstrativna-vdpovdlnst-zaporushennya-vstanovlenikh-zakonom-obmezh.html.

підприємству, установі чи організації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Рішення, прийняте суб'єктом на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважаються такими, що прийняті в умовах конфлікту інтересів, і на ці рішення розповсюджуються положення статті 67 Закону України «Про запобігання корупції», що підлягають скасуванню або можуть бути визнані незаконними в судовому порядку.

Стосовно *суб'єктивної сторони*, то вона характеризується умислом.

Якщо особа, піддана адміністративному стягненню, протягом року з дня закінчення виконання стягнення не вчинила нового адміністративного правопорушення, то ця особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню (ст. 39 КУпАП) ⁴².

Якщо особою було порушено встановлені законом обмежень щодо одержання подарунків протягом року з моменту застосування адміністративного стягнення, її дії кваліфікують за ч. 2 ст. 172-5 КУпАП.

⁴² Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 груд. 1984 р. № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

Стаття 172-6. Порухення вимог фінансового контролю

Несвоечасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, –

тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Неповідомлення або несвоечасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані –

тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою або другою, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, –

тягнуть за собою накладення штрафу від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією доходу чи винагороди та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, –

тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, які відповідно до частин першої та другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» зобов'язані подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Відповідальність за цією статтею за подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, настає у випадку, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

Примітка. У цілях розділу VII з урахуванням положень статті 1 цього Закону членами сім'ї суб'єкта декларування, які не є його подружжям або неповнолітніми дітьми станом на останній день звітного періоду, вважаються особи, що спільно проживали із суб'єктом декларування станом на останній день звітного періоду або сукупно протягом не менше 183 днів протягом року, що передусь року подання декларації.

Фінансовий контроль – це специфічна форма моніторингу у сфері обігу грошових коштів, інших матеріальних і нематеріальних благ (об'єктів фінансового контролю), здійснюваний по відношенню до встановлених Законом «Про запобігання корупції» категорій осіб, членів їх сімей, інших визначених категорій громадян з метою запобігання корупції.

Об'єктом даного проступку виступають суспільні відносини у сфері дотримання вимог фінансового контролю (щодо подання декларацій, зазначення у ній достовірних відомостей, дотримання вимог додаткових заходів фінансового контролю).

У певних випадках (ч. 3 ст. 172-7 КУпАП) обов'язковою ознакою об'єкта проступку може виступати його *предмет* (дохід чи винагорода). Додатково див. коментар до ст. 172-4.

З об'єктивної сторони протиправне діяння може бути вчинено як у формі дії (несвоєчасне подання без поважних причин декларації, подання завідомо недостовірних відомостей у декларації), так і бездіяльності (неповідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані).

З урахуванням особливостей цих діянь, склади правопорушень є триваючими, які розпочинаються вчиненням протиправного діяння (напр., неповідомлення) та у подальшому безперервно здійснюється шляхом невиконання особою обов'язків, передбачених антикорупційним законодавством. Такі правопорушення припиняються виконанням установлених обов'язків або притягненням винної особи до відповідальності (лист Мін'юсту України «Щодо скоєння особою триваючого

правопорушення» від 01.12.2003 №22-34-1465⁴³). Тобто триваючі правопорушення характеризуються тим, що особа, яка вчинила якісь певні дії чи бездіяльність, перебуває надалі у стані безперервного продовження цих дій (бездіяльності). Ці дії безперервно порушують закон протягом якогось часу. Іноді такий стан продовжується значний час і увесь час винний безперервно скоює правопорушення у вигляді невиконання покладених на нього обов'язків.

З цього приводу у постанові Пленуму ВСУ «Про практику розгляду судами скарг на постанови у справах про адміністративні правопорушення» від 24.06.1988 № 6 зазначено, що при перевірці додержання органом (посадовою особою) встановленого строку застосування адміністративного стягнення судам слід мати на увазі, що при правопорушеннях, які тривають, зазначений строк обчислюється з дня виявлення правопорушення. Тобто початок перебігу строку накладення адміністративного стягнення пов'язується з днем виявлення правопорушення лише у випадку вчинення триваючого правопорушення.

Кваліфікуюче значення для таких проступків має час його вчинення.

1. Подання декларації – основний вид заходів фінансового контролю полягає у виконанні обов'язку заповнення та направлення річної електронної декларації до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування у терміни, встановлені Законом України «Про запобігання корупції».

Загальний термін подання щорічної декларації – до 1 квітня року, наступного за звітним. Така декларація охоплює звітний рік (період з 1 січня до 31 грудня включно), що передує року, в якому подається декларація, та містить інформацію станом на 31 грудня звітного року. (ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції»).

Декларації осіб, які припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, подаються за період, не охоплений раніше поданими деклараціями, протягом 20 робочих днів з дня припинення такої

⁴³ Щодо скоєння особою триваючого правопорушення: Лист Мін'юсту України від 01.12.2003 р. №22-34-1465. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1465323-03#Text>.

діяльності. Таким днем слід вважати дату видачі особі трудової книжки та проведення з нею повного розрахунку, які, за змагальним нормативним правилом, повинні співпадати.

Особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані до 1 квітня наступного року після припинення діяльності подавати декларацію за весь минулий рік.

Для декларантів, які припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, тих, хто припинив діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, а також для осіб, які претендують на зайняття посад, що згідно зі ст. 3 Закону «Про запобігання корупції» передбачають подальший фінансовий контроль у загальному порядку, встановлюються деякі особливості подання таких декларацій. При поданні декларацій до Реєстру особи-декларанти повинні дотримуватись технічного регламенту інформаційно-телекомунікаційної системи Реєстру, керуватись відповідними роз'ясненнями НАЗК, а за необхідності ознайомитись із навчальним відео, поширеними питаннями-відповідями на сайті НАЗК. При поданні електронної декларації особа-декларант використовує особистий цифровий ідентифікатор – ключ електронного цифрового підпису, який попередньо повинен особисто отримати в сертифікованій установі. Підписання декларації шляхом використання електронного підпису ідентифікує особу декларанта і виступає підтвердженням з його боку достовірності відомостей, викладених у декларації.

У разі самостійного виявлення неточностей, неповноти задекларованих відомостей протягом семи днів після подання декларації суб'єкт декларування має можливість подати виправлену декларацію.

Подані декларації включаються до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, що формується та ведеться НАЗК. Інформація про особу в Реєстрі зберігається упродовж всього часу виконання цією особою функцій держави або місцевого самоврядування, а також упродовж п'яти років після припинення виконання нею зазначених функцій, крім останньої декларації, поданої особою, яка зберігається безстроково.

Як свідчить судова практика, *поважними причинами* несвоєчасного подання декларації, як правило, можуть визнаватися:

- хвороба суб'єкта декларування, перебування його на лікуванні;
- стихійне лихо (повінь, пожежа, землетрус);
- перебування (тримання) суб'єкта декларування під вартою;
- перебування за межами України;
- виконання завдань в інтересах оборони України під час дії особливого періоду, безпосередньою участю у веденні воєнних (бойових) дій, у тому числі на території проведення антитерористичної операції та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, направленням до інших держав для участі в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки у складі національних контингентів або національного персоналу, подають таку декларацію за звітний рік протягом 90 календарних днів із дня прибуття до місця проходження військової служби чи дня закінчення проходження військової служби, визначеного ч. 2 ст. 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (ч. 4 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції»).

Поважність причин неподання декларації встановлюється судом у кожному конкретному випадку.

Водночас, як свідчить судова практика, не визнаються поважними причинами несвоєчасного подання декларацій такі обставини, як необізнаність із вимогами законодавства, перебування у черговій відпустці, декретній відпустці по догляду за дитиною, перебування у від'їзді, великий обсяг виробничих робіт на підприємстві, відсутність комп'ютера та грошей для його придбання⁴⁴, а також відсутність доступу до мережі Інтернет, відсутність навичок роботи з комп'ютером, ЕЦП тощо.

З метою забезпечення відкритості та прозорості діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або

⁴⁴ Судовий розгляд справ про правопорушення, пов'язані з корупцією: практ. посіб. / кол. авт.; за ред. доктора юрид. наук, проф. О.М. Костенка. Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. С. 153–154.

місцевого самоврядування, уповноваженими суб'єктами проводяться:

- 1) перевірка фактів своєчасності подання декларацій;
- 2) перевірка декларацій на наявність конфлікту інтересів.

2. При відкритті суб'єктом декларування або членом його сім'ї **валютного рахунка в установі банку-нерезидента** передбачено процедуру інформування Національного агентства з питань запобігання корупції.

Валютний рахунок – будь-який рахунок суб'єкта декларування або члена його сім'ї, відкритий в установі банку-нерезидента в будь-якій валюті.

Установа банку-нерезидента – юридична особа – нерезидент будь-якої організаційно-правової форми, яка є банком, її відокремлені підрозділи (філії, відділення), що створені і діють відповідно до законодавства іноземної держави та з місцезнаходженням за межами України.

При цьому, суб'єкт декларування заповнює форму (додаток 4) повідомлення про відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента власноручно чорнильною або кульковою ручкою синього або чорного кольору так, щоб забезпечити вільне читання внесених відомостей, та засвідчує її своїм підписом⁴⁵.

Повідомлення до Національного агентства надсилається: 1) у вигляді паперового документа засобами поштового зв'язку рекомендованим листом з повідомленням про вручення; 2) через власний персональний електронний кабінет у вигляді сканованої копії чи фотозображення через мережу Інтернет з використанням програмних засобів Єдиного державного реєстру декларацій осіб із підтвердженням про його отримання.

У разі **суттєвої зміни у майновому стані** суб'єкта декларування, а саме отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня відповідного року, зазначений суб'єкт у десятиденний строк з

⁴⁵ Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента та внесення зміни до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.09.2016 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1366-16#n5>.

моменту отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку зобов'язаний повідомити про це Національне агентство. Зазначена інформація вноситься до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Національного агентства (ч. 2 ст. 52 Закону України «Про запобігання корупції»)⁴⁶.

Під «доходом» розуміється: заробітна плата (грошове забезпечення), отримана як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом; гонорари та інші виплати згідно з цивільно-правовими правочинами; дохід від підприємницької або незалежної професійної діяльності; дохід від надання майна в оренду; дивіденди, проценти, роялті; страхові виплати, благодійна допомога; пенсія, спадщина; доходи від відчуження цінних паперів та корпоративних прав; подарунки та інші доходи, у тому числі такі, що не підлягають оподаткуванню, визначені ст. 165 ПК України. Кредит, позика, поворотна безвідсоткова фінансова допомога є доходом. Водночас під «отриманням доходу» слід розуміти одержання такого доходу, матеріалізованого у грошовій сумі, якою суб'єкт декларування може розпоряджатися.

Під час розрахунку використовується прожитковий мінімум для працездатних осіб станом на 1 січня поточного року. У 2020 році він складав 2102 грн. Отже, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані у цьому році подається при одноразовому доході, видатку або придбанні майна на суму від 105 100 грн.

Одноразовий дохід – той, який нарахований та виплачений одним джерелом доходу та має визначену дату отримання. Повідомлення подається в разі одноразового доходу/видатку, що перевищує 50 прожиткових мінімумів.

Наприклад.

Уявімо, що суб'єкт декларування продає машину за 300 000 грн:

⁴⁶ Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.06.2016 р. № 3 (у редакції наказу Національного агентства з питань запобігання корупції від 12.12.2019 р. № 168/19). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ z0961-16#n4>.

1) якщо оплата здійснюється єдиним платежем, тоді це вважається одноразовим доходом і суб'єкт декларування має проінформувати про це НАЗК;

2) якщо оплата здійснюється двома частинами протягом двох місяців по 150 000 грн, то про кожен такий дохід треба повідомляти НАЗК.

Важливо зазначити, що у випадку із доходом мова йде про суму до вирахування податків (нараховану), а не фактично отриману.

У разі якщо не відома вартість відповідного майна, наприклад, декларант отримав у спадок нерухоме майно, грошова оцінка якого не проводилася. У такому разі **не потрібно повідомляти НАЗК про суттєву зміну в майновому стані**.

Суб'єктом правопорушень, передбачених у ст. 172-6 КУпАП, є фізична осудна особа, яка наділена спеціальними ознаками – суб'єкт декларування. Це особи, зазначені у п. 1, підпунктах «а» і «в» п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону «Про запобігання корупції», які зобов'язані подавати щорічні декларації, декларації осіб, які припиняють або припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

Водночас, з 1 січня 2020 року не всі декларанти повинні подавати повідомлення про суттєві зміни в майновому стані (ст. 52 Закону України «Про запобігання корупції»). Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані подають **суб'єкти** декларування:

- які займають відповідальне та особливо відповідальне становище;

- які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків.

З 1 січня 2020 року **інші суб'єкти декларування** повідомлення про суттєві зміни в майновому стані **не подають**.

3. У разі **повторного** (протягом року) порушення вимог фінансового контролю до особи відповідно до ч. 3 ст. 172-6 КУпАП застосовується адміністративне стягнення у вигляді: накладення штрафу (від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян); конфіскації доходу чи винагороди; позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

4. Завідомо недостовірні відомості – слід розуміти інформацію, що має неправдивий, хибний характер, який суб'єкт декларування усвідомлював або міг усвідомлювати на момент подання декларації.

З *об'єктивної сторони* декларування недостовірної інформації може полягати у дії (подання завідомо недостовірних відомостей у декларації) або бездіяльності (неповідомлення про суттєві зміни у майновому стані, відкриття валютного рахунку).

Подання завідомо недостовірних відомостей у декларації – це внесення суб'єктом декларування неправдивої (такої, що повністю або частково не відповідає дійсності) інформації та подальше її розміщення на офіційному веб-сайті Національного агентства.

Несвоєчасне подання декларації полягає в ухиленні від її подання, тобто не заповненні її на офіційному веб-сайті Національного агентства через недодержання суб'єктом декларування встановлених строків.

Особливості та строки подання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, встановлено у ст. 45 ЗУ «Про запобігання корупції». Зокрема, у ч. 4 цієї статті зазначено, що упродовж семи днів після подання декларації суб'єкт декларування **має право подати виправлену декларацію**, але не більше трьох разів.

Відповідальність за подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, **настає у випадку**, якщо такі **відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб**.

У разі притягнення суб'єкта декларування до відповідальності за неподання, несвоєчасне подання декларації або в разі виявлення у ній недостовірних відомостей суб'єкт декларування **зобов'язаний подати відповідну декларацію з достовірними відомостями** (ч. 4 ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції»).

Стаття 172-7. Порухення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів –

тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів –

тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою або другою, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, –

тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьохсот до восьмисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Примітка.

1. Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

2. У цій статті під реальним конфліктом інтересів слід розуміти суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання вказаних повноважень.

Під *реальним конфліктом інтересів* слід розуміти суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання вказаних повноважень.

Ч. 1 ст. 28 Закону України «Про запобігання корупції» зобов'язує службовців: 1) вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів; 2) повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у

неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі – Національне агентство чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно; 3) не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів; 4) вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Об'єктом проступку виступають суспільні відносини, пов'язані з дотриманням встановлених вимог та процедур щодо запобігання конфлікту інтересів.

Закон України «Про запобігання корупції» виділяє два види конфліктів інтересів. Потенційний конфлікт інтересів визначається як наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень. Реальний конфлікт інтересів має місце за наявності суперечності між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень (ч. 1 ст. 1 Закону).

Водночас, згідно з положеннями Кодексу України про адміністративні правопорушення адміністративна відповідальність передбачена лише за неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів та вчинення дій в умовах такого конфлікту. Це означає, що неповідомлення особою про наявність потенційного конфлікту інтересів не утворює складу адміністративного правопорушення.

Об'єктивна сторона. Для з'ясування чи перебувала особа у реальному конфлікті інтересів необхідно встановити такі елементи: 1) наявність у особи службових чи представницьких повноважень; 2) наявність приватного інтересу; 3) суперечність між приватним інтересом і повноваженнями, що впливає на неупередженість здійснення цих повноважень. Поняття та зміст представницьких повноважень закон не розкриває. Їх перелік визначений, як правило, у відповідних законах, що визначають правовий статус

відповідних осіб. Так, представницький орган місцевого самоврядування – виборний орган (рада), який складається з депутатів і відповідно до закону наділяється правом представляти інтереси територіальної громади і приймати від її імені рішення.

Повноваження відповідних депутатів розкриваються у главі II цього Закону. Представницькі повноваження можуть мати й інші суб'єкти владних повноважень. Так, Президент України представляє державу в міжнародних відносинах, здійснює керівництво зовнішньополітичною діяльністю держави, веде переговори та укладає міжнародні договори України; приймає рішення про визнання іноземних держав; приймає вірчі і відкличні грамоти дипломатичних представників іноземних держав тощо. Таким чином, представницькі повноваження надають можливість відповідним суб'єктам відповідно до закону від власного імені та/або за дорученням уповноважених суб'єктів (напр., територіальної громади, суб'єкт владних повноважень) вирішувати певне коло проблем і діяти в інтересах таких осіб.

Коло службових повноважень визначається в посадових інструкціях, трудових договорах, іноді – в дорученнях тощо. Водночас, інструкції та інші документи визначають лише безпосередні повноваження конкретного службовця, в той час, як законом або іншим нормативно-правовим актом може додатково визначатися коло як безпосередніх, так і загальнослужбових повноважень»⁴⁷.

Приватний інтерес визначається як будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях (абз. 12 ч. 1 ст. 1 Закону «Про запобігання корупції»).

Практично це означає, що кожен службовець при виконанні своїх повноважень повинен брати до уваги увесь спектр своїх не лише правових (юридичних), а й соціальних (приватних) відносин, які зумовлюють виникнення майнового

⁴⁷ Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.09.2017 р. № 839. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0839884-17#Text>.

чи немайнового інтересу. При цьому тільки такий приватний інтерес у сфері службових або представницьких повноважень, що може вплинути або впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень, спричиняє виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів. Законом не встановлюється заборон чи обмежень на наявність приватного інтересу, як такого. Йдеться про дотримання правил етичної поведінки службовця та відповідну оцінку приватних інтересів через призму можливого їх негативного впливу на об'єктивність прийняття рішень чи діянь службовця при реалізації своїх службових чи представницьких повноважень⁴⁸. Так само не впливає на ситуацію конфлікту законність вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів.

Встановлення суперечності між приватним інтересом і службовими повноваженнями чи представницькими повноваженнями особи має подвійне значення: по-перше, для своєчасного виявлення конфлікту інтересів і, по-друге, для встановлення складу відповідного правопорушення у разі порушення встановленої процедури попередження та урегулювання конфлікту інтересів, що має встановлюватися окремо для кожного випадку реалізації повноважень шляхом їх співставлення із приватним інтересом із подальшим визначенням можливості його впливу на об'єктивність чи неупередженість прийняття рішення, вчинення дій службовою та іншими особами.

Лише наявність у особи приватного інтересу та службових повноважень не утворює склад правопорушення. Така суперечність між ними повинна впливати на неупередженість здійснення цих повноважень. Як правило, такий вплив можливий лише за наявності у особи дискреційних повноважень їх реалізації.

Як правильний приклад необхідності встановлення усіх обставин реального конфлікту можна навести наступне судове рішення. Полковник ОСОБА_2, тимчасово виконуючи

⁴⁸ Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29 верес. 2017 р. № 839. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0839884-17#Text>.

обов'язки начальника зонального відділу ВСП, особисто прийняв рішення виплатити собі грошову компенсацію за піднайом (найом) житлового приміщення за листопад грудень 2017 року, червень та серпень 2018 року. В судовому засіданні ОСОБА_2 заперечував наявність у його діях складу адміністративних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 172-7, ч. 2 ст. 172-7 КУпАП, та пояснив, що в інкримінований йому період часу він виконував обов'язки начальника зонального відділу Військової служби правопорядку. Не заперечив проти того, що ним були підписані накази про виплату грошової компенсації за піднайом житлових приміщень особам офіцерського складу, де були зазначені грошові компенсації офіцерського складу зонального відділу ВСП, в яких був вказаний і він. Виплата таких компенсацій встановлена постановою Кабінету Міністрів України, у якій, до того ж, визначено розмір такої компенсації, що становить 1,5 мінімальної заробітної плати в обласних центрах. Він особисто, підписуючи вказані накази, не визначав розмір та періодичність виплати такої компенсації, бо ці питання врегульовані постановою КМУ. У той же час за наявності факту суперечності між приватним інтересом і службовими повноваженнями, вплив на об'єктивність або неупередженість ОСОБА_2 у момент підписання ним таких наказів, не є доведеними, що виключає кваліфікацію його дій за ч. 1 ст. 172-7 та ч. 2 ст. 172-7 КУпАП. Керуючись п. 1 ч. 1 ст. 247 КУпАП, суд провадження у справі закрити у зв'язку з відсутністю в діях складу адміністративного правопорушення.

Інший приклад. ОСОБА_1, виконуючи обов'язки директора районного центру зайнятості, підписала наказ про преміювання працівників цього центру, у т. ч. свого чоловіка ОСОБА_2, який перебував у неї в прямому підпорядкуванні. Цю постанову Особа_1 оскаржила до апеляційного суду, пославшись на те, що, підписавши наказ про преміювання працівників під час виконання обов'язків директора центру, вона не перевищила процент премії і жодної вигоди з цього не отримала. Однак суд апеляційної інстанції вказав, що «конфлікт інтересів має місце не лише тоді, коли зазначена суперечність фактично вплинула на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих особі службових повноважень, а й тоді, коли

вона лише може вплинути на них. В цьому і полягає реальний конфлікт інтересів.

Виходячи із змісту диспозиції статті розглядуване правопорушення має формальний склад і може бути вчинено як у формі бездіяльності (неповідомлення про наявність реального конфлікту інтересів), так і дії (вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів). Конструктивною ознакою ч. 1 статті є *час* вчинення проступку (неповідомлення або повідомлення пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального конфлікту інтересів).

2. Реальний конфлікт інтересів не обов'язково призводить до прийняття незаконного рішення чи вчинення неправомірного діяння.

Як свідчать практика, найбільший відсоток складають справи про прийняття одноособових рішень про встановлення суб'єктом самому собі премій, надбавок, виплат на оздоровлення тощо, зокрема:

- коли видання розпорядчого акту суперечить встановленому порядку преміювання (здебільшого йдеться про порядок преміювання керівників відповідних органів);

- ситуації, коли видання розпорядчого акту перебуває у компетенції суб'єкта, якому інкримінують лише те, що він не повідомив про наявність конфлікту інтересів та прийняв у цих умовах відповідне рішення;

- ситуації, коли керівник приймає рішення про преміювання не лише себе, а й усіх інших працівників;

- ситуації, коли відповідні нормативно-правові акти передбачають право керівника (здебільшого йдеться про осіб, які займають адміністративні посади в органах місцевого самоврядування) на грошове стимулювання, але не передбачають ні відсотковий, ні конкретний грошовий розмір такого стимулювання;

- ситуації, коли особа голосує за призначення собі стимулюючих грошових виплат у складі колегіального органу;

- ситуації, коли особа-керівник подає клопотання (подання, рапорт, список осіб тощо) про преміювання всіх працівників відповідної установи, у т. ч. себе, а згодом на підставі задоволеного клопотання видає розпорядження.;

- ситуації, коли керівник підписує розпорядження про преміювання (нагородження) самого себе особисто, але це

рішення є результатом виконання рішення колегіального органу або керівника особи;

- ситуація, коли за відсутності керівника суб'єкт готує подання щодо встановлення собі премії.

Як свідчить аналіз правозастосовних матеріалів, нерідко до судів надходять адміністративні матеріали щодо осіб, які, на думку органів, що складала протоколи, маючи реальний конфлікт інтересів, брали участь у голосуванні щодо різноманітних питань, *пов'язаних із виділенням (змінами умов виділення) земельних ділянок чи інших різновидів нерухомого майна*, зокрема:

- щодо внесення орендної плати за землю;
- про передачу в оренду об'єктів, які перебувають у комунальній власності;
- про включення до переліку об'єктів комунальної власності територіальної громади міста, що підлягають приватизації (відчуженню);
- про надання дозволу на виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки;
- про затвердження технічної документації з нормативної грошової оцінки земельної ділянки;
- про виділення земельної ділянки;
- щодо встановлення меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) для передачі безоплатно у власність для будівництва та обслуговування жилого будинку господарських будівель і споруд тощо⁴⁹.

Суб'єктом є особи, зазначені у пунктах 1, 2 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», тобто особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Суб'єктивна сторона характеризується умислом. Мета та мотив проступку кваліфікуючого значення не мають.

3. У разі **повторного** (протягом року) порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів до особи відповідно до ч. 3 ст. 172-7 КУпАП застосовується

⁴⁹ Дудоров О. О., Мовчан Р. О., Сеник В. Г. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (коментар судової практики). Київ: Дакор, 2020. 508 с.

адміністративне стягнення у вигляді: накладення штрафу (від чотирьохсот до восьми сот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян); позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Обмеження щодо заборони особі, звільненій з посади у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційне правопорушення, **займатися діяльністю**, пов'язаною з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, встановлюється виключно за вмотивованим рішенням суду, якщо інше не передбачено законом.

Особа, яка вчинила корупційне правопорушення або правопорушення, пов'язане з корупцією, однак судом не застосовано до неї покарання або не накладено на неї стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, пов'язаними з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, підлягає притягненню до дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається **судом на строк від шести місяців до одного року**, незалежно від того, чи передбачене воно в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини Кодексу України про адміністративні правопорушення, коли з урахуванням характеру адміністративного правопорушення, вчиненого за посадою, особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за нею права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом строком на один рік, коли його спеціально передбачено в санкції статті ⁵⁰.

⁵⁰ Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

Стаття 172-8. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень

Незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень, –

тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах чи в інтересах іншої фізичної або юридичної особи інформації про викривача, його близьких осіб чи інформації, що може ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, яка стала їй (їм) відома у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень, –

тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Примітка. Суб'єктом правопорушень у частині першій цієї статті є особи, зазначені у пункті 1 та підпункті «в» пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», а також особи, зазначені в частині другій статті 17 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань».

Викривачем визнається особа, зазначена у статті 1 Закону України «Про запобігання корупції».

Статтею 43 Закону України «Про запобігання корупції» передбачено, що особам, зазначеним у п. 1, п. п. «а» п. 2 ч. 1 ст. 3 цього Закону, розголошувати і використовувати в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень та професійних обов'язків, крім випадків, встановлених законом.

Така заборона кореспондується з п. «е» ч. 2 ст. 12 Конвенції ООН проти корупції, у якому зазначено, що заходи, спрямовані на запобігання виникненню конфлікту інтересів, можуть включати установлення обмежень, у належних випадках і на обґрунтований строк, стосовно професійної діяльності колишніх державних посадових осіб у приватному секторі після їхнього виходу у відставку або на пенсію, якщо така діяльність або робота безпосередньо пов'язана з функціями, що такі державні посадові особи виконували в період їхнього перебування на посаді або за виконанням яких вони здійснювали нагляд»⁵¹. Такі обмеження застосовуються також після залишення служби (п. 10 Міжнародного кодексу поведінки державних посадових осіб (ООН, 1996)). Державний службовець не повинен використовувати інформацію, яку він може отримати під час або внаслідок своєї роботи, неналежним чином (статті 11, 22 Кодексу поведінки державних службовців (Рекомендації КМРС, 2000)).

1. Законодавець передбачив сукупність адміністративних заходів щодо збереження, цілісності та належного порядку доступу до *інформації, яка стала відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків*.

Об'єктом даного проступку виступають суспільні відносини у сфері обігу інформації з обмеженим доступом, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень.

Предметом правопорушення є інформація (будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді)⁵², яка стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень.

За порядком ж доступу інформація поділяється на відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом.

Відкритою визнається інформація, крім тієї, що може бути віднесена законом до інформації з обмеженим доступом.

⁵¹ Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / за ред. М.І. Хавронюка. 2 вид., переробл. і допов. Київ: ВД «Дакор», 2017. С. 420.

⁵² Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

Інформація з обмеженим доступом, своєю своєю чергою, може бути конфіденційною, таємною та службовою.

Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Відносини, пов'язані з правовим режимом конфіденційної інформації, регулюються статтями 20, 21 Закону України «Про інформацію».

Таємна інформація – це інформація, доступ до якої обмежується, розголошення якої може завдати шкоди особі, суспільству і державі. Таємною визнається інформація, яка містить державну, професійну, банківську таємницю, таємницю досудового розслідування та іншу передбачену законом таємницю.

До *службової* може належати така інформація: 1) що міститься в документах суб'єктів владних повноважень, які становлять внутрішню службову кореспонденцію, доповідні записки, рекомендації, якщо вони пов'язані з розробкою напряму діяльності установи або здійсненням контрольних, наглядових функцій органами державної влади, процесом прийняття рішень і передують публічному обговоренню та/або прийняттю рішень; 2) зібрана в процесі оперативно-розшукової, контррозвідальної діяльності, у сфері оборони країни, яку не віднесено до державної таємниці.

З об'єктивної сторони дане правопорушення вчиняється у формі дії у наступних способах.

Незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, визнається адміністративним проступком⁵³.

На відміну від розголошення, ***використання інформації*** передбачає, що її корисні властивості використовує сама особа, інформація не передається сторонній особі.

Наведемо приклад судової практики. ОСОБА_2, незаконно розголосив у своїх інтересах інформацію, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, а

⁵³ Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / наук. ред. М. І. Хавронюк. Київ: Ваіте, 2018. 472 с.

саме: будучи службовою особою начальницького складу органів внутрішніх справ, являючись суб'єктом відповідальності за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, використовуючи свої службові повноваження, достовірно знаючи про відповідальність за незаконне використання інформації, що стала відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, діючи у своїх інтересах та в інтересах ОСОБА_3, з метою уникнення ОСОБА_3 кримінальної відповідальності, неодноразово повідомляв у телефонних розмовах та при особистій зустрічі інформацію, що стала відома йому у зв'язку з виконанням своїх службових обов'язків, а саме про те, що на території району проводяться оперативно-розшукові заходи, спрямовані на документування злочинної діяльності, пов'язаної із збутом наркотичних речовин, надавав рекомендації щодо зміни телефонних номерів, повідомляв реєстраційні номери та марки службових і особистих автомобілів співробітників.

Державним службовцям та посадовим особам місцевого самоврядування забороняється розголошувати персональні дані фізичних осіб, конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, режим якої встановлено законами «Про державну таємницю», «Про інформацію», «Про захист персональних даних» і «Про доступ до публічної інформації», що стала їм відома у зв'язку з виконанням посадових обов'язків.

У зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень особам у своїх інтересах **заборонено:**

- **розголошувати** інформацію з обмеженим доступом;
- **поширювати** інформацію про особисте та сімейне життя, місце проживання та телефони фізичних осіб, у тому числі співробітників або інших державних службовців, **без їх дозволу**, крім випадків, передбачених Конституцією України та законами України⁵⁴.

Якщо державним службовцям чи посадовим особам місцевого самоврядування стало відомо про загрозу чи факти неправомірного поширення інформації з обмеженим доступом, то вони повинні негайно повідомити про це безпосереднього керівника (пункти 1 і 2 розділу V Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого

⁵⁴ Кодекс поведінки працівників, до функціональних обов'язків яких належать оформлення та видача документів, що посвідчують особу: наказ МВС, МЗС, МІ, Головдержслужби України від 14.06.2011 р. № 319/149/145/145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0784-11#Text>.

самоврядування, затв. наказом НАДС від 5 серпня 2016 р. № 158).

Як засвідчує аналіз правозастосовних матеріалів, найчастіше предметом аналізованого правопорушення стає: інформація про проведення планових та позапланових перевірок суб'єктів господарювання; інформація, необхідна для уникнення відповідальності за незаконний вилов водних ресурсів, незаконне видобування корисних копалин, незаконне перетинання державного кордону; інформація про персональні дані особи; про вільні земельні ділянки тощо⁵⁵.

2. Незаконне розголошення або використання інформації щодо викривача або його близьких осіб передбачає настання адміністративної відповідальності за ч. 2 ст. 172-8 КУпАП⁵⁶.

Викривачі, їх близькі особи перебувають під захистом держави відповідно до ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції»⁵⁷.

Викривач – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону, вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання⁵⁸.

Близькі особи – члени сім'ї суб'єкта, зазначеного у частині першій статті 3 цього Закону, а також чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний

⁵⁵ Дудоров О. О., Мовчан Р. О., Сенік В. Г. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (коментар судової практики). Київ: Дакор, 2020. 508 с. С. 421.

⁵⁶ Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020). (дата звернення: 01.12.2020).

⁵⁷ Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

⁵⁸ Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта.

Основним принципом організації роботи з викривачами є **конфіденційність даних**, які можуть ідентифікувати його особу та близьких осіб, а також нерозголошення такої інформації працівниками, які залучаються до процедур попереднього розгляду, ідентифікації, опрацювання, використання та збереження повідомлень про корупцію.

У разі розкриття (розголошення) інформації про особу викривача, його близьких осіб або інших даних, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб, керівники органів або особи, які виконують їх обов'язки, забезпечують вжиття заходів, направлених на усунення настання можливих негативних наслідків для викривача, пов'язаних з таким розголошенням.

Керівники органів або особи, які виконують їхні обов'язки, та керівники уповноважених підрозділів (уповноважені особи) забезпечують вжиття заходів щодо недопущення розкриття (нерозголошення) інформації про особу викривача, його близьких осіб або інші дані, які можуть ідентифікувати особу викривача, його близьких осіб⁵⁹.

У разі участі у справі про адміністративне правопорушення викривача одночасно з надісланням протоколу до суду особа, яка склала протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, надсилає інформацію про особу викривача до Національного агентства з питань запобігання корупції.

Викривач є свідком у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Викривач має право на збереження конфіденційності інформації стосовно нього під час дачі пояснень по справі.

⁵⁹ Методичні рекомендації з питань прийняття та розгляду повідомлень про корупцію в органах Державної податкової служби: наказ Державної податкової служби України від 03.09.2020 р. № 468. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0468912-20#Text>.

Інформація про фізичну особу (персональні дані) – відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

До конфіденційної інформації про фізичну особу належать, зокрема, дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження.

Не допускаються збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини⁶⁰.

Суб'єкт правопорушень спеціальний:

1) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

2) представники громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, інші особи, які входять до складу конкурсних та дисциплінарних комісій, утворених відповідно до Закону України «Про державну службу», Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», інших законів (крім іноземців-нерезидентів, які входять до складу таких комісій), Громадської ради доброчесності, утвореної відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів»;

3) особи, зазначені в частині другій статті 17 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань».

Суб'єктивна сторона характеризується прямим умислом. Мета та мотив проступку кваліфікуючого значення не мають.

⁶⁰ Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р.
№ 2657-ХІІ. Дата оновлення: 16.07.2020. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

Стаття 172-9. Невжиття заходів щодо протидії корупції

Невжиття передбачених законом заходів посадовою чи службовою особою органу державної влади, посадовою особою місцевого самоврядування, юридичної особи, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення -

тягне за собою накладення штрафу від ста двадцяти п'яти до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Та сама дія, вчинена повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення, -

тягне за собою накладення штрафу від двохсот п'ятдесяти до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Примітка. Суб'єктом правопорушень у цій статті є також особи, зазначені в частині третій статті 17 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань».

Посадові і службові особи державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадові особи органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів *у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення* чи одержання повідомлення про вчинення такого правопорушення працівниками відповідних державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів, юридичних осіб, зазначених у частині другій статті 62 Закону України «Про запобігання корупції», зобов'язані у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно, протягом 24 годин, письмово повідомити про його вчинення спеціально

уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції (ч. 6 ст. 53 Закону України «Про запобігання корупції»).

Об'єктом правопорушення є суспільні відносини, пов'язані із здійсненням уповноваженими на те законом суб'єктами заходів щодо запобігання та протидії корупції.

Об'єктивна сторона проступку виражається у невжитті передбачених законом заходів у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення (формальний склад), та характеризується бездіяльністю суб'єкта проступку щодо обов'язку для вжиття передбачених законом заходів у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

Відповідно до абз. 5 ч. 1 ст. 1 Закону «Про запобігання корупції» корупційне правопорушення – це діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність. Одним із видів корупційного правопорушення є корупційний злочин.

Чинне законодавство України не містить визначення поняття такого злочину. Водночас у ст. 1 Закону України від 14 жовтня 2014 р. наводиться дефініція поняття «корупційне правопорушення», яка, своєю чергою, відсилає до розміщеного тут же визначення поняття «корупція», а примітка ст. 45 КК закріплює перелік злочинів, віднесених до числа корупційних. При визначенні співвідношення згаданих законодавчих положень слід враховувати застереження, зроблені, відповідно, в ст. 1 Закону від 14 жовтня 2014 р. і примітці ст. 45 КК, згідно з якими визначення корупційного правопорушення і корупції вживаються у відповідному значенні «у цьому Законі», а певні злочини визнаються корупційними «відповідно до цього Кодексу». До того ж у ч. 3 ст. 3 КК недвозначно сказано, що злочинність діяння, його караність та інші кримінально-правові наслідки визначаються тільки цим Кодексом. Можна сказати і так: регулювання відносин, пов'язаних із кримінальною

відповідністю за вчинений корупційний злочин і звільненням від такої відповідальності, є виключною прерогативою КК⁶¹.

Для правильного застосування диспозиції даної статті КУпАП слід розмежовувати поняття «корупційне правопорушення» і «правопорушення, пов'язане з корупцією». Як свідчить аналіз судової практики це правило ігнорується і досить часто ці терміни використовуються як синоніми

Так, рішенням суду внаслідок неправильного розмежування цих було визнано винною у скоєні адміністративного правопорушення передбаченого ч.1 ст. 172-9 КУпАП за таких обставин. Було виявлено, що депутати селищної ради ОСОБА_3 і ОСОБА_4 подали декларації за 2015 рік з порушенням встановлених строків. Замість встановленого строку до 01.04.2016 року, ними подані декларації 19.04.2016 року. За результатами цієї перевірки голова селищної ради ОСОБА_2 видала розпорядження №101 від 19.12.2016 року про притягнення касира селищної ради ОСОБА_4, яка є також і депутатом цієї ради, до дисциплінарної відповідальності за несвоєчасну подачу декларації. З урахуванням цього, було встановлено, що ОСОБА_2, як голова Введенської селищної ради Чугуївського району та посадова особа, що є відповідальною за здійснення заходів щодо запобігання та виявлення корупції у діях депутатів та працівників селищної ради, не вжила передбачених законом заходів, у межах своїх повноважень, припинення корупційного правопорушення та не повідомила про це письмово спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції, тобто скоїла адміністративне правопорушення передбачене ч.1 ст.172-9 КУпАП.

Правильний підхід до кваліфікації розглядуваних нами діянь продемонстрував суддя Рівненського міського суду. За матеріалами справи, ОСОБА_2, працюючи на посаді головного експерта другого відділу досліджень і розслідувань Рівненського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, в межах своїх

⁶¹ Дудоров О. О., Мовчан Р. О., Сенік В. Г. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (коментар судової практики). Київ: Дакор, 2020. 508 с.

повноважень не вжила заходів щодо припинення правопорушення та негайно не повідомила про його вчинення спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції за таких обставин. Відповідно до наказу ОСОБА_2 призначено уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції в територіальному відділенні, в межах своїх повноважень не вжила заходів щодо припинення правопорушення фінансового контролю відносно ОСОБА_4. Водночас, передумовою відповідальності заст. 172-9 КУпАП є факт вчинення іншою посадовою особою корупційного правопорушення, за яке така особа притягнута до встановленої законом відповідальності. Таким чином, суд дійшов висновку, що в даному випадку відсутня об'єктивна та суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-9 КУпАП, яку інкриміновано ОСОБА_2.

Виходячи з викладеного, *об'єктивною стороною* адміністративного правопорушення передбаченого ч. 1 ст. 172-9 КУпАП є діяння у формі бездіяльності, що виражається у невжитті передбачених законом заходів у разі виявлення корупційного правопорушення – припинити таке правопорушення та негайно, протягом 24 годин, письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції. Спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції згідно з абз. 13 ч. 1 ст. 1 зазначеного Закону України «Про запобігання корупції» є органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції.

Суб'єктивна сторона правопорушення характеризується наявністю вини у формі прямого чи непрямого умислу.

2. Для кваліфікації діяння за ч. 2 ст. 172-9 КУпАП обов'язковим елементом є *попереднє застосування стягнення* за невжиття передбачених законом заходів щодо протидії корупції посадовою чи службовою особою органу державної влади. У випадку якщо справу було закрито у зв'язку зі спливом строків, застосуванню підлягає ч. 1 цієї статті.

Як свідчить аналіз судової практики, станом на сьогодні протоколи за зазначеною статтею практично не складаються.

Швидше за все це пов'язано зі складністю доведення бездіяльності особи по запобіганню корупції. Водночас активність органів, що складають протоколи про такі правопорушення свідчить про те, що потрібно бути готовим і знати, на що звернути увагу у випадку складення протоколу⁶².

⁶² Мельніченко А. Невжиття заходів щодо протидії корупції. URL: <https://bargen.com.ua/2020/09/04/nevzhyttia-zahodiv-protydii-koruptsii> (дата звернення: 04.09.2020).

Список використаних джерел

1. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані із корупцією: практ. посіб. / К. Л. Бугайчук, О. І. Безпалова, О. В. Джафарова та ін. Харків: Харків. нац. ун-т. внутр. справ, 2016. 100 с. С. 70.
2. ВССУ роз'яснив, що необхідно враховувати судам при притягненні до адміністративної відповідальності за вчинення корупційних правопорушень. URL: https://ukrainepravo.com/law-practice/practice_court/vssu-roz-yasniv-shcho-neobkhidno-vrakhovuvati-sudam-pri-prityagnenni-do-administrativnoi-vidpovidaln.
3. Годуєва К. Поняття інструкторської та суддівської практик зі спорту в антикорупційному законодавстві України. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 4. URL: <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/12-2016/godueva.pdf>.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 01.12.2020).
5. Додаток 5 до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля: постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 1026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-p#Text>.
6. Дудоров О. О., Мовчан Р. О., Сенік В. Г. Кваліфікація адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією (коментар судової практики). Київ: Дакор, 2020. 508 с.
7. Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 р. № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>.
8. Кобець О. В. Особливості прозорості одержання подарунків працівниками правоохоронних органів та особами, уповноваженими на виконання функцій держави. *Часопис Київського університету права*. 2011. № 4. С. 154.
9. Кодекс поведінки працівників, до функціональних обов'язків яких належать оформлення та видача документів, що посвідчують особу: наказ МВС, МЗС, МІ, Голодержслужби України від 14.06.2011 р. № 319/149/145/145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0784-11#Text>.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення: 29.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. (дата звернення: 10.01.2020). (дата звернення: 01.12.2020).
11. Конституція України: Закон від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

12. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 14.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

13. Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики: постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 р. № 285. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-p#Text>.

14. Лупало О. А., Рокотянська А. С. Деякі питання теоретико-правових засад визначення встановлених законом правопорушень щодо одержання подарунків. *Забезпечення прав і свобод людини засобами адміністративного права*: матеріали науково-практичного семінару / редкол.: О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, О. К. Волох. Київ: Кафедра, 2017. С. 15–21.

15. Мельніченко А. Невжиття заходів щодо протидії корупції. URL: <https://bargen.com.ua/2020/09/04/nevzhyttia-zahodiv-protydii-koruptsii> (дата звернення: 04.09.2020).

16. Методичні рекомендації з питань прийняття та розгляду повідомлень про корупцію в органах Державної податкової служби: наказ Державної податкової служби України від 03.09.2020 р. № 468. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0468912-20#Text>.

17. Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.09.2017 р. № 839. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0839884-17#Text>.

18. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / за ред. М.І. Хавронюка. 2 вид., переробл. і допов. Київ: ВД «Дакор», 2017. С. 420.

19. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / наук. ред. М. І. Хавронюк. Київ: Ваіте, 2018. 472 с.

20. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / В. С. Ковальський, О. І. Миколенко, Є. Л. Стрельцов, О. І. Клименко. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 380 с.

21. Податковий кодекс України: Закон від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 28.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

22. Положення про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю: постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.1999 р. № 2061. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2061-99-p>. (дата звернення: 01.12.2020).

23. Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій: наказ Мінпраці України, Мін'юст України, Мінфін України від 28.06.1993 р. № 43. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93>.

24. Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента та внесення зміни до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.09.2016 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1366-16#n5>.

25. Порядок оформлення протоколів про адміністративні правопорушення Національним агентством з питань запобігання корупції: наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.12.2019 р. № 159/19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0014-20#Text>.

26. Постанова Новозаводського районного суду м. Чернігова від 17.03.2020 р. № 88262827. URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/88262827>.

27. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

28. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 27.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

29. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>. (дата звернення: 01.12.2020).

30. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

31. Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI. Дата оновлення: 16.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>.

32. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>. (дата звернення: 01.12.2020)

33. Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери: постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. № 1298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-#Text>.

34. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 16.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

35. Про порядок та умови суміщення професій (посад): постанова Ради Міністрів СРСР від 04.12.1981 р. № 1145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1145400-81#Text>.

36. Про практику розгляду судами справ про корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією: постанова Пленуму Верховного Суду України від 25.05.1998 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-98#Text>.

37. Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 р. № 2790-XII. Дата оновлення: 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>.

38. Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.06.2016 р. № 3 (у редакції наказу Національного агентства з питань запобігання корупції від 12.12.2019 р. № 168/19). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0961-16#n4>.

39. Прокопенко В. Науково-практичний коментар до ст. 172-5 КУпАП. URL: <http://jurists.org.ua/administrative-law/7083-naukovo-praktichniy-komentar-do-st-172-5-kodeksu-pro-admnstrativn-pravoporushennya-ukrayini.html>.

40. Снисаренко О. Адміністративна відповідальність за порушення встановлених законом обмежень щодо отримання подарунку. URL: https://lawyer.ua/blog/elena_podberezynaya/adminstrativna-vdpovdalnst-zaporushennya-vstanovlenikh-zakonom-obmezhe.html.

41. Судовий розгляд справ про правопорушення, пов'язані з корупцією: практ. посіб. / кол. авт.; за ред. доктора юрид. наук, проф. О.М. Костенка. Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. С. 153–154.

42. Цивільний кодекс України: Закон від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 01.12.2020).

43. Шестопалова Л. Відмежування корупційних правопорушень від правопорушень, пов'язаних із корупцією. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 5. С. 193–197. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip/2017/5/44http://pgp-journal.kiev.ua>.

44. Щодо скоєння особою триваючого правопорушення: Лист Мін'юсту України від 01.12.2003 р. №22-34-1465. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1465323-03#Text>.

Додатки

Додаток 1

ПРОТОКОЛ

про адміністративне правопорушення № _____⁶³

«___» _____ 20__ року _____
(місце складання протоколу)

_____ (посада, власне ім'я, прізвище уповноваженої особи Національного агентства з питань запобігання корупції)

склав(ла) цей протокол про те, що громадянин(ка) _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

дата народження _____

місце проживання _____

номер телефону _____

місце роботи, посада _____

особу встановлено _____

(назва документа, серія, №, ким і коли виданий)

вчинив(ла) адміністративне правопорушення, передбачене статтею _____ Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме:

_____ (дата, місце вчинення і суть вчиненого адміністративного правопорушення)

Свідки (за наявності):

1. _____

(прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання) (підпис)

2. _____

(прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання) (підпис)

Громадянину(ці) _____ роз'яснено його (її) права та обов'язки, передбачені статтею 268 Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; під час розгляду справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи; виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову у справі.

Справа про адміністративне правопорушення розглядається у присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. За відсутності цієї особи справу може бути

⁶³ Порядок оформлення протоколів про адміністративні правопорушення Національним агентством з питань запобігання корупції: наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.12.2019 р. № 159/19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0014-20#Text>.

розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце і час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

Крім того, громадянин(ці) _____ роз'яснено, що згідно зі статтею 256 Кодексу України про адміністративні правопорушення він (вона) має право подавати пояснення та зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до нього, а також викладати мотиви відмови від підписання протоколу.

Також громадянину(ці) _____ роз'яснено зміст частини першої статті 63 Конституції України про те, що особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Під час розгляду справ про адміністративні правопорушення, передбачені статтями 172⁴–172⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення, присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, є обов'язковою. У разі ухилення від явки за викликом судді районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду цю особу може бути піддано приводу органом внутрішніх справ (Національною поліцією).

З правами та обов'язками, а також зі змістом цього протоколу ознайомлений(а) _____

(підпис громадянина(ки))

Винним(ою) у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого статтею _____ Кодексу України про адміністративні правопорушення, визнав(ла) повністю (не визнав(ла)): _____

(підпис громадянина(ки))

Пояснення і зауваження щодо змісту протоколу:

Мотиви відмови від підписання протоколу:

До протоколу додаються:

(посада уповноваженої особи Національного агентства (підпис)
з питань запобігання корупції, яка склала протокол
про адміністративне правопорушення)

Другий примірник протоколу про адміністративне правопорушення отримав(ла):

(дата) (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові,
громадянина(ки))

ПРОТОКОЛ № _____
про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією ⁶⁴

« ____ » _____ 20 ____ року _____
 (місце складання протоколу)

Я, _____
 (посада, найменування органу поліції,

звання, прізвище, ім'я, по батькові посадової особи, яка склала протокол)

керуючись ст.ст. 1, 3 Закону України «Про запобігання корупції», з додержанням вимог ст.ст. 254–256 КУпАП склав(ла) протокол стосовно:

Прізвище:

Ім'я, по батькові:

Дата народження:

Місце народження:

Громадянство:

Місце реєстрації:

Місце проживання:

Місце роботи (проходження служби):

Посада:

Назва, реквізити документа, що посвідчує особу:

Телефон:

який (яка) порушив(ла) вимоги ч. ____ ст. ____ Закону України «Про запобігання корупції», тим самим вчинив(ла) адміністративне

⁶⁴ Інструкція з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.11.2015 р. № 1376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15#Text>.

правопорушення, пов'язане з корупцією, за яке передбачена відповідальність згідно з вимогами ч. __ ст. __ КУпАП.

____ роз'яснено
(прізвище, ініціали особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

положення ст. 268 КУпАП, а саме, що особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця в галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову по справі. Справа про адміністративне правопорушення розглядається в присутності особи, яка притягається до адміністративної відповідальності. Під час відсутності цієї особи справу може бути розглянуто лише у випадках, коли є дані про своєчасне її сповіщення про місце та час розгляду справи і якщо від неї не надійшло клопотання про відкладення розгляду справи.

При розгляді справ про адміністративні правопорушення, передбачені ст.ст. 172⁴–172⁹ КУпАП, присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, є обов'язковою. У разі ухилення від явки на виклик органу Національної поліції або судді районного, районного в місті, міського чи міськрайонного суду цю особу може бути органом внутрішніх справ (Національною поліцією) піддано приводу.

Законами України може бути передбачено й інші випадки, коли явка особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, в орган (до посадової особи), який вирішує справу, є обов'язковою.

____ (підпис особи, на яку складено протокол)

____ роз'яснено
(прізвище, ініціали особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

що згідно зі ст. 55 Конституції України права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів юридичного захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

(підпис особи, на яку складено протокол)

роз'яснено,
(прізвище, ініціали особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

що згідно зі ст. 56 Конституції України кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

роз'яснено,
(прізвище, ініціали особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

що згідно зі ст. 59 Конституції України, згідно з якою кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

(підпис особи, на яку складено протокол)

роз'яснено,
(прізвище, ініціали особи, яка притягається до адміністративної відповідальності)

що згідно зі ст. 63 Конституції України, згідно з якою особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

(підпис особи, на яку складено протокол)

Запис про відмову особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підпису про ознайомлення з правами:

СУТЬ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ:

Факт правопорушення підтверджується:

Пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності: _____

До протоколу додається: _____

Відповідно до ст.ст. 221, 257 КУпАП протокол надсилається до _____ для розгляду по суті.

Підпис особи,
яка притягається до адміністративної відповідальності: _____

Другий примірник протоколу отримав(ла): _____

(дата)

(підпис)

(прізвище)

Запис про відмову особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підпису протоколу: _____

Пояснення та зауваження щодо змісту протоколу, мотиви стосовно відмови його підписання: _____

_____ (підпис особи, на яку складено протокол)

Свідки:

1. _____,
який (яка) мешкає: _____

(підпис)

2. _____,
який (яка) мешкає: _____

(підпис)

Підпис посадової особи органу поліції,
яка склала протокол _____

ПЕРЕЛІК
робіт, які не є сумісництвом⁶⁵

Усі працівники, крім основної роботи та роботи за сумісництвом, мають право виконувати такі роботи, які відповідно до чинного законодавства не є сумісництвом:

1. Літературна робота, в тому числі робота по редагуванню, перекладу та рецензуванню окремих творів, яка оплачується з фонду авторського гонорару.

2. Технічна, медична, бухгалтерська та інша експертиза з разовою оплатою праці.

3. Педагогічна робота з погодинною оплатою праці в обсязі не більш як 240 годин на рік.

4. Виконання обов'язків медичних консультантів установ охорони здоров'я в обсязі не більш як 12 годин на місяць з разовою оплатою праці.

5. Керівництво аспірантами в науково-дослідних установах і вищих навчальних закладах науковців та висококваліфікованих спеціалістів, які не перебувають у штаті цих установ та учбових закладів, з оплатою їх праці в розрахунку 50 годин на рік за керівництво кожним аспірантом; завідування кафедрою висококваліфікованими спеціалістами, у тому числі тими, що займають керівні посади в навчальних закладах і науково-дослідних установах з оплатою в розрахунку 100 годин за навчальний рік.

6. Проведення консультацій науковими працівниками науково-дослідних інститутів, викладачами вищих навчальних закладів та інститутів удосконалення лікарів, головними спеціалістами органів охорони здоров'я в лікувально-профілактичних установах в обсязі до 240 годин на рік з погодинною оплатою праці.

7. Робота за договорами провідних наукових, науково-педагогічних і практичних працівників по короткостроковому навчанню кадрів на підприємствах і в організаціях.

8. Робота без зайняття штатної посади на тому самому підприємстві, в установі, організації, виконання учителями середніх загальноосвітніх та викладачами професійних навчально-освітніх, а також вищих навчальних закладів обов'язків по завідуванню кабінетами, лабораторіями і відділеннями, педагогічна робота керівних та інших працівників учбових закладів, керівництво предметними та цикловими комісіями, керівництво виробничим навчанням та

⁶⁵ Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій: наказ Мінпраці України, Мін'юст України, Мінфін України від 28.06.1993 р. № 43. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93>.

практикою учнів і студентів, чергування медичних працівників понад місячну норму робочого часу і т. ін.

Робота учителів і викладачів середніх загальноосвітніх, професійних та інших навчально-виховних закладів, а також вищих навчальних закладів, прирівняних до них по оплаті праці працівників, концертмейстерів і акомпаніаторів навчальних закладів по підготовці працівників мистецтв та музичних відділень (факультетів) інших вищих навчальних закладів, у тому самому навчальному закладі понад установлену норму учбового навантаження, педагогічна робота та керівництво гуртками в тому самому навчальному закладі, дошкільному виховному, позашкільному навчально-виховному закладі.

9. Переписування нот, яке виконується за завданнями підприємств.

10. Організація та проведення екскурсій на умовах погодинної або відрядної оплати праці, а також супроводження туристських груп у системі туристично-екскурсійних установ профспілок.

11. Інша робота, яка виконується в тому разі, коли на основній роботі працівник працює неповний робочий день і відповідно до цього отримує неповний оклад (ставку), якщо оплата його праці по основній та іншій роботі не перевищує повного окладу (ставки) за основним місцем роботи.

12. Виконання обов'язків, за які установлена доплата до окладу (ставки) в процентах або в українських карбованцях.

Виконання робіт, зазначених у пунктах 1, 9, 10, у робочий час не допускається.

Виконання робіт, зазначених у пункті 8, здійснюється залежно від характеру робіт як в основний робочий час, так і за його межами.

ФОРМА
повідомлення про суттєві зміни в майновому стані
суб'єкта декларування⁶⁶

1. Форма повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування (далі – повідомлення) складається з правил заповнення форми повідомлення та дев'яти розділів, у яких суб'єкт декларування зазначає інформацію про себе та об'єкти згідно із Законом України «Про запобігання корупції» (далі – Закон).

Відповідно до частини другої статті 52 Закону у разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня відповідного року, зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку зобов'язаний повідомити про це Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство). Зазначена інформація вноситься до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та оприлюднюється на офіційному вебсайті Національного агентства.

Положення частини другої статті 52 Закону застосовуються до суб'єктів декларування, що є службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єктів декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків, відповідно до статті 50 Закону.

2. На початку повідомлення розміщується текст такого змісту:

«Правила заповнення форми повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування

1. Відповідно до частини другої статті 52 Закону у разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку зобов'язаний повідомити про це Національне агентство.

Під суттєвою зміною у майновому стані суб'єкта декларування розуміється отримання ним одноразового доходу, придбання майна

⁶⁶ Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента та внесення зміни до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.09.2016 р. № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1366-16#n5>.

або здійснення одноразового видатку на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня року, у якому подається повідомлення.

Повідомлення подається суб'єктами декларування, що є службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єктами декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків, відповідно до статті 50 Закону.

Якщо вартість майна перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня відповідного року, але була сплачена частинами, розмір кожної з яких не перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня відповідного року, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані подається після переходу права власності на таке майно. Про дохід, що був нарахований, але не сплачений (не отриманий), не повідомляється.

Для кожного випадку отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку подається окреме повідомлення.

У разі придбання майна, вартість якого перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня відповідного року, подається одне повідомлення, в якому зазначаються відомості у відповідних розділах щодо придбаного майна та здійсненого видатку.

У разі отримання доходу у негрошовій формі (спадщина, подарунок тощо), вартість якого перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 01 січня відповідного року, подається одне повідомлення, в якому зазначаються відомості у відповідних розділах щодо отриманого доходу у негрошовій формі та щодо отриманого майна.

Якщо вартість майна, що було набуто у власність суб'єктом декларування, йому не відома, повідомлення не подається.

2. Повідомлення подається суб'єктом декларування особисто шляхом заповнення відповідної електронної форми у власному персональному електронному кабінеті суб'єкта декларування у Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – Реєстр).

Паперова копія повідомлення не надсилається (не подається).

Зазначена у повідомленні інформація включається до Реєстру та оприлюднюється у публічній частині Реєстру (без відображення конфіденційної інформації відповідно до законодавства).

3. Інформація про отримання доходу, придбання майна або здійснення видатку членом сім'ї суб'єкта декларування не повідомляється.

4. Інформація, включена до повідомлення, має бути також відображена в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, яку такий суб'єкт декларування подає відповідно до Закону.

5. Доходи та видатки суб'єкта декларування відображаються у грошовій одиниці України. Доходи/видатки, одержані/здійснені в іноземній валюті, підлягають відображенню в грошовій одиниці України за валютним (обмінним) курсом Національного банку України, встановленим на дату одержання доходів / здійснення видатків.

Вартість майна, що було придбане суб'єктом декларування чи членом його сім'ї, зазначається у грошовій одиниці України відповідно до правовстановлювальних документів або останньої грошової оцінки майна.

6. Відомості щодо фінансових сум (кількості грошей) округлюються до гривні.

7. Повідомлення подається суб'єктом декларування до моменту подання ним декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, відповідно до абзацу другого частини другої статті 45 Закону.

8. Суб'єкт декларування надає згоду на обробку персональних даних».

3. Суб'єкт декларування повинен підтвердити ознайомлення із правилами заповнення форми повідомлення перед початком внесення інформації до розділів форми та надання згоди на обробку персональних даних шляхом проставлення відповідної відмітки.

4. Джерело обирається суб'єктом декларування відповідно до правочину, за яким набуто право власності на майно, отримано дохід чи подарунок (роботодавець, продавець, дарувальник, спадкодавець, рішення суду, інше – зазначається, що саме).

Якщо подарунок суб'єкту декларування зроблений групою осіб, інформація зазначається щодо кожного з джерел (осіб).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДЖЕРЕЛО

Джерело:		№	Інформація про джерело	Дія
Вид джерела:				
Зберегти джерело				

Дані для внесення інформації про джерело отримання доходу, подарунку, придбання майна використовуються у відповідних розділах повідомлення з урахуванням таких вимог (обирається суб'єктом декларування відповідно до джерела):

якщо джерелом є фізична особа, яка є громадянином України, слід зазначити такі дані:

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);

дата народження;
реєстраційний номер облікової картки платника податків
(податковий номер);
zareestrowane місце проживання та/або фактичне місце
проживання:

Тип особи:
Громадянин України ▼

Прізвище:

Ім'я:

По батькові:

Дата народження:

Податковий номер:

Zareestrowane місце проживання:

Місце фактичного проживання збігається із
zareestrowanim місцем проживання
☐

Місце фактичного проживання:

Додати

якщо джерелом є юридична особа, zareestrowana в Україні, слід
вказати такі дані:
найменування;
код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних
осіб – підприємців та громадських формувань:

Юридична особа, zareestrowana в Україні ▼

Найменування:

Код в Єдиному державному реєстрі юридичних
осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських
формувань:

якщо джерелом є фізична особа, яка є іноземним громадянином, слід зазначити такі дані:

повне ім'я (англійською та українською мовами);

дата народження;

ідентифікаційний номер (податковий номер або номер соціального страхування, отриманий у країні походження громадянства);

місце проживання (англійською та українською мовами):

Іноземний громадянин

Повне ім'я (англійською):

Повне ім'я (українською):

Дата народження:

Ідентифікаційний номер:

Місце проживання (англійською):

Місце проживання (українською):

якщо джерелом є юридична особа, зареєстрована за кордоном, слід зазначити такі дані:

найменування (англійською та українською мовами);

ідентифікаційний код;

місцезнаходження (англійською та українською мовами):

Юридична особа, зареєстрована за корд ▼

Найменування (англійською):

Найменування (українською):

Ідентифікаційний код:

Місцезнаходження (англійською):

Місцезнаходження (українською):

5. Повідомлення складається з таких дев'яти розділів:

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СУБ'ЄКТА ДЕКЛАРУВАННЯ

У цьому розділі зазначаються такі дані:

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);

число, місяць і рік народження;

реєстраційний номер облікової картки платника податків (податковий номер) (або серія та номер паспорта громадянина України (ID-картка), якщо суб'єкт декларування через свої релігійні переконання відмовився від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомив про це відповідний контролюючий орган і має відмітку у паспорті);

серія та номер паспорта громадянина України (ID-картка);

унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі;

місце роботи або проходження служби;

займана посада суб'єкта декларування;

тип посади;

категорія посади;

належність до службових осіб, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище;

належність посади до посад, пов'язаних з високим рівнем корупційних ризиків;

належність суб'єкта декларування до національних публічних діячів відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

I. ІНФОРМАЦІЯ ПРО СУБ'ЄКТА ДЕКЛУРУВАННЯ



Прізвище:

Ім'я:

По батькові (за наявності):

Дата народження:

Податковий номер:

Серія та номер паспорта громадянина України (ІД-картка):

Унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі:

МІСЦЕ РОБОТИ:

Місце роботи або проходження служби:

Займана посада:

КАТЕГОРІЯ ПОСАДИ (ЗАПОВНІТЬ, ЯКЩО ЦЕ ВАС СТОСУЄТЬСЯ):

Тип посади:

Категорія посади:

Чи відноситься Ви до службових осіб, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, відповідно до статті 50 Закону України "Про запобігання корупції"?

Чи належить Ваша посада до посад, пов'язаних з високим рівнем корупційних ризиків, згідно з переліком, затвердженим Національним агентством з питань запобігання корупції?

Чи відноситься Ви до національних публічних діячів відповідно до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»?

Наступний розділ

Перед початком заповнення кожного з наступних розділів суб'єкт декларування обирає наявність чи відсутність об'єктів для заповнення у кожному розділі.

- У суб'єкта декларування **наявні** об'єкти для декларування в цьому розділі
- У суб'єкта декларування **відсутні** об'єкти для декларування в цьому розділі

2. ДОХОДИ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОДАРУНКИ

Якщо у суб'єкта декларування наявні об'єкти для декларування в цьому розділі, він зазначає інформацію щодо отриманого доходу (вид доходу, розмір (вартість), джерело та відомості про джерело, від якого отримано дохід (відповідно до пункту 4 цієї Форми), дату отримання доходу (набуття у власність)).

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ДОХОДУ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Вид доходу: Розмір (вартість): Дата отримання доходу (набуття у власність):

3. ОБ'ЄКТИ НЕРУХОМОСТІ

Якщо у суб'єкта декларування наявні об'єкти для декларування в цьому розділі, він зазначає інформацію про вид об'єкта, загальну площу (м²), реєстраційний номер (кадастровий номер для земельної ділянки), дату придбання майна (дату набуття у власність), вартість на дату набуття права власності або вартість за останньою грошовою оцінкою.

Також зазначається інформація щодо місцезнаходження об'єкта, а саме про країну та адресу, за якою розміщений об'єкт нерухомості.

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ОБ'ЄКТА НЕРУХОМОСТІ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Вид об'єкта: Загальна площа(м²): Реєстраційний номер: Дата придбання майна (набуття права власності):

Вартість на дату набуття права, грн: Вартість за останньою грошовою оцінкою, грн:

МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТА

Країна:

Якщо об'єкт нерухомості знаходиться в Україні, слід зазначити адресу розташування об'єкта нерухомості (поштовий індекс, область, район, місто, селище чи село, тип та назву вулиці тощо, номер будинку, номер корпусу та номер квартири).

МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТА

Країна: Україна		
Поштовий індекс: 	Область: 	Район:
Місто, селище чи село: 	Тип: 	Назва:
Номер будинку: 	Номер корпусу: 	Номер квартири:

Якщо об'єкт нерухомості знаходиться не в Україні, слід зазначати адресу розташування об'єкта нерухомості, країну англійською й українською мовами та поштовий індекс.

МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТА

Країна: Гваделупа		
Поштовий індекс: 	Адреса (англійською): 	Адреса (українською):

Також суб'єкт декларування зазначає відповідно до пункту 4 цієї Форми джерело та інформацію про джерело, від якого отримано (набуто у власність) майно.

4. ЦІННЕ РУХОМЕ МАЙНО – ТРАНСПОРТНІ ЗАСОБИ

Якщо у суб'єкта декларування наявні об'єкти для декларування в цьому розділі, він зазначає інформацію про вид майна, марку, модель, ідентифікаційний номер (VIN-код, номер шасі), рік випуску, дату придбання (набуття у власність), вартість на дату набуття у власність та вартість за останньою грошовою оцінкою.

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ЦІННОГО РУХОМОГО МАЙНА

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Вид майна: 	Марка: 	Модель: 	Ідентифікаційний номер (VIN-код, номер шасі):
Рік випуску: 	Дата придбання: 	Вартість на дату набуття у власність, володіння чи користування, грн: 	Вартість за останньою грошовою оцінкою, грн:

Також суб'єкт декларування зазначає відповідно до пункту 4 цієї Форми джерело та інформацію про джерело, від якого отримано (набуто у власність) майно.

5. ЦІННІ ПАПЕРИ

Якщо у суб'єкта декларування наявні об'єкти для декларування в цьому розділі, він зазначає інформацію про вид цінних паперів, кількість цінних паперів, номінальну вартість цінного папера, дату

придбання майна (набуття у власність), вартість на дату набуття, емітента.

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ЦІННИХ ПАПЕРІВ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ		
Вид паперів:	Кількість цінних паперів:	Номинальна вартість цінного папера:
Дата придбання майна (набуття права власності):	Вартість на дату набуття, грн:	
Емітент:		

Також суб'єкт декларування зазначає відповідно до пункту 4 цієї Форми джерело та інформацію про джерело, від якого отримано (набуто у власність) майно.

6. КОРПОРАТИВНІ ПРАВА

Якщо у суб'єкта декларування наявні об'єкти для декларування в цьому розділі, він зазначає інформацію про найменування юридичної особи, країну реєстрації головного офісу, організаційно-правову форму, вартість у грошовому вираженні, відсоток від загального капіталу, дату придбання майна (набуття права власності), вартість на дату набуття права власності.

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Найменування юридичної особи:	
Країна реєстрації головного офісу:	Організаційно-правова форма:
Вартість у грошовому вираженні:	% від загального капіталу:
Дата придбання майна (набуття права власності):	Вартість на дату набуття, грн:

Якщо країною реєстрації головного офісу є Україна, слід також зазначити код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Код в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань

Якщо країною реєстрації головного офісу є інша країна, слід зазначити найменування юридичної особи (англійською) та ідентифікаційний номер (з торгового, банківського, судового реєстру

чи будь-якого іншого офіційного документа, який підтверджує реєстрацію в країні, де знаходиться головний офіс юридичної особи).

Найменування юридичної особи (англійською):

Ідентифікаційний номер

Також суб'єкт декларування зазначає відповідно до пункту 4 цієї Форми джерело та інформацію про джерело, від якого отримано (набуто у власність) корпоративні права.

7. ЦІННЕ РУХОМЕ МАЙНО (КРІМ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ)

Якщо у суб'єкта декларування наявні об'єкти для декларування в цьому розділі, він зазначає інформацію про вид майна, торгову марку, назву виробника, опис майна, дату придбання майна у власність (набуття права власності), вартість на дату набуття у власність, вартість за останньою грошовою оцінкою.

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ЦІННОГО РУХОМОГО МАЙНА

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ		
Вид майна: 	Торгова марка: 	Назва виробника:
Опис майна: 	Дата придбання майна (набуття права власності): 	Вартість на дату набуття, грн:
	Вартість за останньою грошовою оцінкою, грн: 	

Також суб'єкт декларування зазначає відповідно до пункту 4 цієї Форми джерело та інформацію про джерело, від якого отримано (набуто у власність) майно.

8. НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

Якщо у суб'єкта декларування наявні об'єкти для декларування в цьому розділі, він зазначає інформацію про вид активу, дату придбання активу у власність (набуття права власності), вартість на дату набуття права власності, вартість за останньою грошовою оцінкою, кількість (для криптовалюти) та опис об'єкта права.

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ

✕

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Вид активу:	Опис об'єкта права:
Дата придбання активу (набуття права власності):	Кількість (для криптовалюти):
	Вартість на дату набуття, грн.

Також суб'єкт декларування зазначає відповідно до пункту 4 цієї Форми джерело та інформацію про джерело, від якого отримано (набуто у власність) актив.

9. ВИДАТКИ

Якщо у суб'єкта декларування наявні об'єкти для декларування в цьому розділі, він зазначає інформацію про вид видатку, предмет правочину, який спричинив видаток, країну, у якій було здійснено видаток, розмір видатку та дату здійснення видатку.

✕

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ВИДАТКІВ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Вид видатку:		
Предмет правочину, який спричинив видаток:		
Країна, у якій було здійснено видаток:	Розмір видатку:	Дата здійснення видатку:

Додаток 5

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля

(автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля)

(заявник та його адреса)

(дата видачі)

(номер висновку)

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля
планованої діяльності)

(номер і дата звіту про громадське обговорення)

ВИСНОВОК **з оцінки впливу на довкілля** ⁶⁷

За результатами оцінки впливу на довкілля, здійсненої відповідно до статей 3, 6–7, 9 і 14* Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», _____

(планована діяльність, тип, основні характеристики
та місце провадження планованої діяльності)

(уповноважений орган)

(врахування звіту з оцінки впливу на довкілля)

а також з урахуванням усієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку),

⁶⁷ Додаток 5 до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля: постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 1026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п#Text>.

вважає допустимим/недопустимим провадження планованої діяльності
з огляду на нижченаведене
(зайве викреслити)

(обґрунтовується допустимість провадження планованої діяльності /
обґрунтовується її недопустимість)

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності, а саме: _____

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме: _____

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності, а саме: _____

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів^{**}:

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля^{**}, а саме: _____

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу^{**}, а саме:

(зазначається порядок, строки та вимоги до здійснення моніторингу)

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проектування^{*}, а саме:

(зазначаються строки та обґрунтовується така вимога)

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

(керівник структурного
підрозділу з оцінку
впливу на довкілля
уповноваженого органу)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

(керівник
уповноваженого
територіального
/заступник керівника
уповноваженого
центрального органу)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля випливає така необхідність.

Законодавча та нормативно-правова база

	Правовий акт	URL	QR-код
1.	Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля: постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 1026	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п#Text	
2.	Кодекс поведінки працівників, до функціональних обов'язків яких належать оформлення та видача документів, що посвідчують особу: наказ МВС, МЗС, МІ, Головдержслужби України від 14.06.2011 р. № 319/149/145/145	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0784-11#Text	
3.	Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X.	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text	
4.	Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254-#Text	
5.	Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики: постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 р. № 285	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/285-2016-п#Text	

6.	Методичні рекомендації з питань прийняття та розгляду повідомлень про корупцію в органах Державної податкової служби: наказ Державної податкової служби України від 03.09.2020 р. № 468	https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0468912-20#Text	
7.	Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.09.2017 р. № 839	https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0839884-17#Text	
8.	Положення про спеціалізований навчальний заклад спортивного профілю: постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.1999 р. № 2061	http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2061-99-п	
9.	Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій: наказ Мінпраці України, Мін'юст України, Мінфін України від 28.06.1993 р. № 43	http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0076-93	
10.	Порядок інформування Національного агентства з питань запобігання корупції про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента та внесення зміни до Порядку формування, ведення та оприлюднення (надання) інформації Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.09.2016 р. № 20	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1366-16#n5	

11.	Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля: постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 р. № 1026	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2017-п	
12.	Порядок прийняття рішення про здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля: постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 р. № 877	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-2020-п #Text	
13.	Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор: Закон України від 14.07.2020 р. № 768-IX	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text	
14.	Про державні лотереї в Україні: Закон України від 06.09.2012 р. № 5204-VI	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5204-17/ed20200813#n197	
15.	Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань: Закон України від 03.11.2015 р. № 743-VIII	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/743-19#Text	
16.	Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text	
17.	Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text	

18.	Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. № 2778-VI	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text	
19.	Про наукову і науково-технічну діяльність Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19	
20.	Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг: Закон України від 22.09.2016 р. № 1540-VIII	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540-19#Text	
21.	Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери: постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. № 1298	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-п#Text	
22.	Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text	
23.	Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text	
24.	Про порядок та умови суміщення професій (посад): постанова Ради Міністрів СРСР від 04.12.1981 р. № 1145	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1145400-81#Text	

25.	Про практику розгляду судами справ про корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією: постанова Пленуму Верховного Суду України від 25.05.1998 р. № 13	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-98#Text	
26.	Про статус народного депутата України: Закон України від 17.11.1992 р. № 2790-XII	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text	
27.	Про функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 10.06.2016 р. № 3 (у редакції наказу Національного агентства з питань запобігання корупції від 12.12.2019 р. № 168/19)	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0961-16#n4	
28.	Порядок оформлення протоколів про адміністративні правопорушення Національним агентством з питань запобігання корупції: наказ Національного агентства з питань запобігання корупції від 06.12.2019 р. № 159/19	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0014-20#Text	

Наукове видання

АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ

Науково-практичний коментар

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
Дк № 4155 від 13.09.2011.

Підписано до друку 19.10.2020. Формат 60х84/16. Папір офсетний.
Обл.-вид. арк. 6,0. Ум. друк. арк. 5,58.

Тираж 100 прим.
